

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

ATASKAITA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOS 2001 METŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS BEI ASIGNAVIMŲ NAUDOJIMO TARPTAUTINIŲ KULTŪROS RYŠIŲ PLĖTROS IR VISUOMENĖS INFORMACINIO APRŪPINIMO PROGRAMOMS VYKDYTI VERTINIMO REZULTATŲ

2002 m. birželio 21 d. Nr. 1050-3

Vilnius

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo V. Švedo 2002-03-05 pavedimą Nr. 1050-3. Audito tikslas – patikrinti 2001 metų finansinę atskaitomybę ir pareikšti nuomonę apie jos teisingumą bei įvertinti asignavimų naudojimą tarptautinių kultūros ryšių plėtros ir visuomenės informacinio aprūpinimo programoms vykdyti.

Auditas atliktas Lietuvos Respublikos kultūros ministerijoje (toliau tekste – Kultūros ministerija, Ministerija), įstaigos kodas 8868367, buveinė – J. Basanavičiaus g. 5, Vilnius, steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Ministerijos turtas, nurodytas išlaidų sąmatų vykdymo balanse 2002-01-01 - 156300, 6 tūkst. Lt; 2002-04-01 – 156516, 5 tūkst. Lt.

Auditą atliko finansinio audito 5-ojo departamento vyresnioji kontrolierė Rita Keniausienė (grupės vadovė) ir kontrolierė Aldona Čaplikienė, žinant Kultūros ministrei Romai Dovydėnienei, ministerijos sekretorei Dianai Paknytei, Finansų ir turto valdymo skyriaus vedėjai Veronikai Virganičiūtei, Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėjai, vyriausiajai buhalterei Violetai Vasiljevienei.

Auditas pradėtas 2002-03-05, baigtas 2002-06-21. Vyresnioji kontrolierė R. Keniausienė auditą atliko nuo 2002-03-16 iki 2002-06-21, kontrolierė A. Čaplikienė nuo 2002-03-05 iki 2002-06-21.

Auditas atliktas pagal audito planą ir finansinio audito 5-ojo departamento direktorės Daivos Bakutienės patvirtintą audito programą.

1. VIDAUS KONTROLĖS SISTEMOS VERTINIMAS

Vertinimą atliko vyresnioji kontrolierė R. Keniausienė ir kontrolierė A. Čaplikienė. Auditas buvo atliktas atrankos būdu, dokumentiniu, darbuotojų apklausos metodu, taikant analitines, inspektavimo, stebėjimo procedūras. Audituojamas laikotarpis 2001 metai.

Kultūros ministerijos veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-29 nutarimu Nr.640 “Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-08-11 nutarimo Nr.1020 “Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatų patvirtinimo” dalinio pakeitimo patvirtinti nuostatai (nauja redakcija). Kultūros ministerijos nuostatų (patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-29 nutarimu Nr.640) 5 skyriuje “Valstybės tarnautojų priėmimo ir jų darbo užmokesčio mokėjimo tvarka” nurodyta, kad “valstybės tarnautojų tarnybos Kultūros ministerijoje, jų darbo užmokesčio mokėjimo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, kiti įstatymai bei teisės aktai”.

Kultūros ministro 1997-12-31 įsakymu Nr.932 buvo patvirtintas Kultūros ministerijos darbo reglamentas su jo daliniais pakeitimais (Kultūros ministro įsakymai 1998-10-29 Nr.642, 1999-11-08 Nr.474), kuriame nustatyta ministerijos bendra darbo organizavimo tvarka, vykdant jai pavestus uždavinius bei tvarka konkrečiose veiklos srityse ir struktūriniuose padaliniuose. Iki 2002-06-11 nepatiksinti kai kurie minėto reglamento skyriai: 14. Kultūros ministerijos darbuotojų-valdininkų kvalifikacijos kėlimas, 16. Darbuotojų skatinimas, 17. Atsakomybė ir drausminės nuobaudos, 18. Komandiruotės. Šiuose darbo reglamento skyriuose naudojamos “A” ir “B” lygio valdininkų sąvokos nebetaikomos nuo 1999-07-30, netekus galios 1995-04-04 Lietuvos Respublikos valdininkų įstatymui Nr.I-836 (Lietuvos Respublikos 1999-07-08 Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 79 straipsnio 1 dalis 2 punktas).

Lietuvos Respublikos Finansų ministro ir Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro 2000-05-03 įsakymu Nr. 112/50 patvirtintos strateginio planavimo metodikos 4 skyriuje nurodyta, kad kiekviena institucija privalo turėti savo monitoringo sistemą. Tam tikslui institucijose reikia suformuoti veiklos planavimo ir priežiūros sistemą bei paskirti atsakingus asmenis, siekiant užtikrinti ne tik institucijos įsipareigojimų Vyriausybei vykdymą, bet ir planų, kuriais pati institucija siekia pagerinti darbo kokybę, įgyvendinimą. Atsiskaitymas už rezultatus yra pagrindinis aiškumo ir atsiskaitomybės pagrindas. Jis turi vykti visais lygiais ir per visus proceso etapus; institucijų vadovai turi žinoti, ar institucijos įgyvendino strateginius veiklos planus ir programų įsipareigojimus.

2001-03-21 Kultūros ministro įsakymu Nr. 83 (daliniai pakeitimai 2001-04-30 įsakymu Nr. 144 , 2001-08-27 įsakymu Nr. 267) buvo patvirtintas veiklos sričių pasiskirstymas tarp viceministrų ir ministerijos sekretorės. Minėtame įsakyme ir tolesniuose jo pakeitimuose 2001 metais konkrečiai nenurodyta, kuris viceministras ar ministerijos sekretorė pagal jam priskirtą veiklos sritį koordinuoja ir kontroliuoja Ministerijos strateginiame 2001 metų plane numatytų programų vykdymą.

2000-10-18 Kultūros ministro įsakymu Nr. 370 buvo patvirtinti Menų, Etninės kultūros ir programų, Bibliotekų ir leidybos, Muziejų, Autorių teisių, Teisės, Kadru, Finansų, Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės, Turto ir investicijų ir Ūkio skyrių nuostatai, kuriuose

nurodyti skyrių, kaip Ministerijos struktūrinių padalinių, uždaviniai ir funkcijos. 2001-10-30 Kultūros ministro įsakymu Nr. 349 buvo patvirtinti Visuomenės informavimo politikos, Finansų ir turto valdymo (neteko galios Finansų, Turto ir investicijų skyrių nuostatai) ir Tarptautinių ryšių ir Europos integracijos skyrių nuostatai. Iki 2002-06-11 kitų struktūrinių padalinių nuostatai keisti ar papildyti nebuvo, juose nėra konkrečiai nurodyta, kuris skyrius atsakingas už Ministerijos strateginiame 2001 metų plane numatytų programų vykdymo kontrolę.

2001 metais Kultūros ministerijoje nebuvo patvirtinti už 2001 metų programų vykdymo kontrolę atsakingi Ministerijos struktūriniai padaliniai.

Pagal LR Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr. 379 nustatytą asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos II dalies 6 punktą institucijų vadovai iki biudžetinių metų pradžios turi paskirti atsakingus asmenis, kurie kontroliuotų kitų metų programų vykdymą ir atsiskaitytų vadovams jų nustatytais terminais.

Audito Kultūros ministerijoje metu Valstybės kontrolei nebuvo pateikti dokumentai apie asmenų, atsakingų už Kultūros ministerijos vykdomų programų kontrolę, paskyrimą 2001 metais. Lietuvos Respublikos Vyriausybei ministerijos 2001-09-18 raštu Nr. 150-07-335 ir 2002-04-18 raštu Nr. 140-06-126 pateiktose 2001m pirmojo pusmečio ir metinėje programų vykdymo ataskaitų IV dalyje nurodyti asmenys, atsakingi už ministerijos vykdomas programas pasirašytinai nesupažindinti.

Audito metu Kultūros ministrės R. Dovydenienės 2002-04-08 įsakymu Nr. 141 “Dėl programų vykdymo kontrolės užtikrinimo” buvo paskirti atsakingi už programų vykdymą ministerijos darbuotojai, kurie įpareigoti kontroliuoti bei užtikrinti priskirtų programų įgyvendinimą ir teikti ministerijos vadovybei informaciją dėl jų vykdymo eigos (1.1. priedas).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr. 379 patvirtintos programų vykdymo vertinimo tvarkos 9 punktu, ministrai, Vyriausybės įstaigų vadovai, pasibaigus biudžetiniams metams iki kovo 1 d. turėjo pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės Strateginio planavimo komitetui programų vykdymo ataskaitas.

Audito metu Kultūros ministerija (2002-04-18 raštas Nr.140-06-126) parengė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikė 2001 m. programų vykdymo ataskaitą.

Kultūros ministerijos Vidaus audito tarnyba atliko 2001 m. vykdytų programų vertinimą (2002-02-20 ataskaita Nr.080-09) ir pateikė Finansų ministerijai, neturėdama duomenų apie šių programų įvykdymą.

2001-05-09 Kultūros ministro G. Kėvišo įsakymu Nr. 161 patvirtintas valdymo tobulinimo darbo grupės veiklos planas, pagal kurio 8 punktą numatyta iki 2001-10-08 išanalizuoti ministerijos vykdomas programas ir pateikti pasiūlymus dėl programų tęstinumo ar tikslingumo. Audito metu nebuvo pateikti dokumentai, patvirtinantys valdymo tobulinimo darbo grupės

sudarymą, ir dokumentai, patvirtinantys asmenų, atsakingų už veiklos plane numatytas priemones bei savalaikį jų vykdymą, paskyrimą (1.2. priedas).

Vykdamas minėtą planą, ministerijos sekretorės D. Paknytės žodiniu įsakymu ministerijos atsakingiems asmenims: Muziejų skyriaus vedėjui R.Senapėdžiui, Teisės skyriaus vyriausiajai specialistei D.Vyčinienei, Bibliotekų ir leidybos skyriaus vyriausiajai specialistei A.Žandaravičienei, Kadru skyriaus vedėjai M.Kutienei, Finansų ir turto valdymo skyriaus vadovei V.Virganavičiūtei, vyriausiajam specialistui V.Kančiui, Menų skyriaus vadovei O.Servaitei buvo pavesta pateikti Valstybės kontrolei ataskaitas apie veiklos plane numatytų priemonių vykdymą. Audito metu pateikta pažyma dėl muziejų tinklo (2002-05-16, pasirašė Muziejų skyriaus vedėjas R.Senapėdis), pažyma apie viešąsias įstaigas, kurių steigėja arba viena iš steigėjų yra Kultūros ministerija (2002-05-20, pasirašė Teisės skyriaus vyriausioji specialistė D.Vyčinienė), informacija dėl bibliotekų tinklo (2002-06-03, pasirašė Bibliotekų ir leidybos skyriaus vyriausioji specialistė A.Žandaravičienė) bei informacija dėl ministerijos struktūros (2002-06-07, pasirašė Kadru skyriaus vedėja M.Kutienė), (1.3.-1.6. priedai).

Finansų ir turto valdymo skyriaus vadovė V.Virganavičiūtė nepateikė ministerijos vykdomų programų analizės ir pasiūlymų dėl programų tęstinumo ar tikslingumo, nebuvo gauta informacija ir ataskaitos iš vyriausiojo specialisto V.Kančio bei Menų skyriaus vadovės O.Servaitės.

Ministerijoje nepakankama vidaus kontrolė, vykdamas 2001-05-09 Kultūros ministro įsakymu Nr.161 patvirtintą valdymo tobulinimo darbo grupės veiklos planą. Ministerijoje neužtikrinta veiklos planavimo ir priežiūros sistema, bei planų, kuriais pati institucija siekia pagerinti darbo kokybę, įgyvendinimas, kaip numatyta Lietuvos Respublikos Finansų ministro ir Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro 2000-05-03 įsakymu Nr. 112/50 patvirtintos strateginio planavimo metodikos 4 skyriuje.

Vadovaujantis Kultūros ministerijos nuostatų (patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-29 nutarimu Nr.640) 16 punktu, ministerijoje sudaryta Kolegija – ministro patariamoji institucija. Kultūros ministro įsakymais 2001-03-23 Nr.85 ir 2001-07-19 Nr.249 buvo patvirtinta Kultūros ministerijos Kolegijos sudėtis (Kolegijos pirmininkas – ministras G.Kėvišas, dirbo iki 2001-07-13; Kolegijos pirmininkė – Kultūros ministrė R.Dovydenienė). 2001 metais Kolegijos sekretorėmis dirbo Finansų ir turto valdymo skyriaus vyriausioji specialistė N.Babeckienė (iki 2002-02-11), o nuo 2002-02-12 – ministerijos sekretorės padėjėja B.Zurlienė (Kultūros ministrės 2002-02-12 įsakymas Nr.60).

Pagal Kolegijos posėdžių reglamento (toliau – reglamentas) 6.3 punktą numatyta, kad Kolegijos posėdžiai rengiami pagal planą, kuris sudaromas kalendorinių metų ketvirčiui, Kolegijos posėdžių plano projektą rengia Kolegijos sekretorė (reglamento 6.4 punktas). Kolegijos darbo plane

numatytus svarstyti klausimus Kolegijos posėdžiui rengia ministerijos struktūriniai padaliniai (reglamento 6.5 punktas).

Susipažinus su Kultūros ministerijos 2001 m. Kolegijos posėdžių protokolais ir nutarimais nustatyta, kad ministerijoje Kolegijos posėdžiai vyko nesudarius metinių bei ketvirtinių darbo planų. Per 2001 metus ministerijoje įvyko penki Kolegijos posėdžiai. Surašyti protokolai, priimti nutarimai (2001-03-26 Nr.1, 2001-04-24 Nr.2, 2001-06-25 Nr.3, 2001-07-20 Nr.4, 2001-11-26 Nr.5). 2001 metais pagrindiniai Kolegijos svarstyti klausimai buvo dėl akcinių bendrovių “Šviesa” ir “Spauda”. Nebuvo svarstyti klausimai dėl Ministerijos vykdomų programų, struktūriniai padaliniai nepateikė Kolegijai svarstyti klausimų, kuriuos Kolegija būtų numačiusi savo darbo plane, dėl to Kolegijos posėdžių darbas 2001 metais ministerijoje buvo organizuotas ir vyko nepakankamai efektyviai.

Kultūros ministerijos sekretorės 2001-02-28 potvarkiu Nr.13 buvo paskirti darbuotojai, atsakingi už darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymą Ministerijoje (1.7. priedas).

Audito metu nustatyta, kad Ministerijos darbuotojai darbo metu naudojami Ministerijos patalpose (rūsyje) Basanavičiaus 5, Vilnius, įrengtos pirties paslaugomis. Naudojimosi pirtimi apskaitą (lankytojų registracijos žurnalą) veda ministerijos budėtoja, o kontrolę – Ūkio skyriaus vedėjas. Pagal pateiktą pirties lankytojų registracijos žurnalą skiltyje “Raktų paėmimo-gražinimo laikas” nurodytas darbuotojų raktų paėmimo laikas, kuris sutapo su jų darbo laiku ministerijoje (1.8. priedas). Tai rodo nesusijusį su darbuotojų tiesioginiu darbu ir neracionalų darbo dienos laiko panaudojimą.

Kultūros ministerijoje įrengtos pirties paslaugomis naudojosi ministerijos struktūrinių padalinių darbuotojai ir jų svečiai nesuderintomis ir nepatvirtintomis įstaigos vadovo naudojimosi pirtimi bendrosiomis taisyklėmis.

Ministerijoje nepakankama darbuotojų darbo laiko apskaitos vidaus kontrolė ir neracionalus darbo dienos laiko panaudojimas.

IŠVADA:

2001 metais ministerijoje nebuvo užtikrinta programų tikslų ir uždavinių vykdymo visais lygiais vidaus kontrolės sistema.

2. FINANSINĖS KONTROLĖS VERTINIMAS

Vertinimą atliko kontrolierė A.Čaplikienė. Auditas buvo atliktas atrankos būdu, dokumentiniu, darbuotojų apklausos metodu, taikant analitines, inspektavimo, stebėjimo procedūras. Audituojamas laikotarpis 2001 metai.

Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo pakeitimo įstatymu (2001-07-11 Nr. VIII-1821) buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, pagal kurio 7

straipsnį nurodyta, kad Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai įstatymų nustatyta tvarka atsako už savo vadovaujamų ir pavaldžių institucijų programų vykdymą bei teisingą buhalterinę apskaitą ir finansinių bei statistinių ataskaitų teisingumą ir jų apskaitos duomenų atitikimą.

Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2000-12-28 įsakymu Nr. 349a “Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto išlaidų sąmatų ir skaičiavimų formų patvirtinimo” buvo patvirtintos Strateginio veiklos plano formos, iš kurių patvirtinta Forma 2 “200_ - 200_ m. programų, programų tikslų, uždavinių ir priemonių išlaidų suvestinė”. Minėtoje Formoje 2 šalia patvirtintų 200_ m. išlaidų yra reikalaujama nurodyti ankstesnių metų vykdymą. Audito metu Kultūros ministerijos Finansų ir turto valdymo skyriaus pateiktoje Formoje 2 nenurodytas ankstesnių, tai yra 2001 metų vykdymas pagal priemones, uždavinius ir programų tikslus, nurodomos patvirtintos 2001 metų išlaidos. Ministerija pateikė netikslią biudžeto išlaidų sąmatų ir skaičiavimų Formą 2 (2.1. priedas).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymo Nr.70 “Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos” 4 punktu, sudarytas ir patvirtintas Kultūros ministerijos individualus buhalterinės apskaitos sąskaitų planas (2002-01-02 įsakymas Nr.12).

Patikrinus, kaip Kultūros ministerijos reguliavimo sričiai priklausančios įstaigos ir organizacijos vykdė 2002-01-15 ministerijos sekretorės patvirtintus 2001 m. metinės buhalterinės apskaitos pristatymo terminus nustatyta, kad jos pateikė 2001 m. metinę finansinę atskaitomybę laiku, išskyrus atvejus, kai nenurodė pateikimo datos (Kauno IX forto muziejus, Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija, Vytauto Didžiojo karo muziejus, Trakų istorijos muziejus, valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus), (2.2. priedas).

Kultūros ministro G.Kėvišo 2000-10-19 įsakymu Nr.377 atlikus materialinių vertybių inventorizaciją 2000-10-01 būklei, komisija (komisijos pirmininkė – ministerijos sekretorė D.Paknytė) nustatė iš viso Kultūros ministerijoje 10497,80 Lt pavogto ir negražinto ilgalaikio ir trumpalaikio turto trūkumą (2.3., 2.4. priedai). Trūkumo suma įforminta kultūros ministro G.Kėvišo 2001 m. patvirtintu aktu (data - mėnuo, diena ir Nr. nenurodyti).

Kultūros ministrės 2001-11-12 įsakymu Nr.360 atlikus materialinių vertybių inventorizaciją 2001-11-01 būklei, komisija (komisijos pirmininkė – ministerijos sekretorė D.Paknytė) nustatė Kultūros ministerijoje iš viso 26007,22 Lt pavogto ir negražinto ilgalaikio ir trumpalaikio turto trūkumą (2.5.-2.9. priedai), iš jų:

-3236,00 Lt (įsigyto iš valdymo lėšų),

-22771,22 Lt (įsigyto iš centralizuotų lėšų).

Trūkumo suma įforminta Kultūros ministrės R.Dovydenienės patvirtintu inventorizacijos aktu (data ir Nr. nenurodyti) ir atvaizduota Turto trūkumų ir nuostolių 2001 m. apyskaitoje (forma Nr.12). Metinėje Turto trūkumų ir nuostolių apyskaitoje (forma Nr.12, centralizuotos lėšos) neteisingai buvo nurodyta 24,3 tūkst. Lt trūkumų suma. Audito metu klaidinga

trūkumų suma 24,3 tūkst. Lt ištaisyta į 22,8 tūkst. Lt. Ištaisymas atliktas buhalterinės apskaitos registruose pagal pateiktą ministerijos vyriausiosios ekonomistės 2002-06-10 paaiškinimą (2.10.-2.13. priedai). Galutinis minėtos klaidos ištaisymas finansinėje atskaitomybėje bus atliktas 2002-07-01.

Pažymėtina, kad lyginant 2000-10-01 ir 2001-11-01 būklei nustatytą turto (ilgalaikio ir trumpalaikio) trūkumą, jis padidėjo 2,5 karto.

Nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos, iki metinės finansinės atskaitomybės sudarymo Ministerijoje nebuvo priimtas sprendimas dėl inventorizacijos metu nustatytų trūkumų. Metinėje finansinėje atskaitomybėje turtas atvaizduotas pagal buhalterinės apskaitos duomenis iki inventorizacijos.

Audito metu nustatyta, kad Kultūros ministerija, vykdydama kultūros ministro A.Bėkštos 2000-05-17 įsakymą Nr.198 “Dėl valstybės kontrolės 2000-04-17 sprendimo Nr.36 vykdymo” nesilaikė 1.1, 1.2 punkto nurodymų, iki 2000-05-26 atlikti pilną Ministerijos materialinių vertybių inventorizaciją ir iki 2000-06-15 perduoti inventorizuotą turtą materialiai atsakingiems asmenims bei sudaryti su jais individualios materialinės atsakomybės sutartis (2.14 priedas).

Sutartis su Informatikos skyriaus vyriausiuoju specialistu N.Baranausku sudaryta tik 2001-07-11. Šia sutartimi jam priskirta visiška materialinė atsakomybė už Kultūros ministerijai priklausančios kompiuterinės technikos saugumą (2.15. priedas).

Visiškos materialinės atsakomybės sutartis su Ūkio skyriaus vedėju V.Lukšiu sudaryta tik 2002-02-21. Jam priskirta visiška materialinė atsakomybė už Kultūros ministerijai priklausančių ir jam patikėtų materialinių vertybių saugumą (ilgalaikio turto, išskyrus kompiuterinę techniką, trumpalaikio turto ir atsargų), (2.16. priedas).

Kultūros ministrės R.Dovydenienės 2002-04-11 įsakymu Nr.155 audito metu turtas perduotas Informatikos skyriaus vedėjui N.Baranauskui visišką materialinę jo atsakomybę pagal patvirtintą kompiuterinės technikos sąrašą (2.17., 2.18 priedai).

Šiuo įsakymu turtas perduotas Ūkio skyriaus vedėjui V.Lukšiu visišką materialinę jo atsakomybę pagal patvirtintą ūkinio inventoriaus sąrašą (2.19. priedas).

Komisija, sudaryta Kultūros ministrės 2001-11-12 įsakymu Nr.360 atlikti metinę materialinių vertybių inventorizaciją, nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr.719 patvirtintos Inventorizavimo tvarkos 55 punkto reikalavimų, kurioje numatyta, kad atskiri inventorizavimo aprašai sudaromi pagal turto buvimo vietas, materialiai atsakingus asmenis. Ministerijoje, atlikus metinę turto inventorizaciją, sudarytuose inventorizavimo aprašuose nebuvo nurodyti materialiai atsakingi asmenys ir jie nepasirašė patvirtinimo dėl materialinių vertybių.

Audito metu Ministerijoje buvo patvirtinta materialinių vertybių apskaitos ir nurašymo tvarka (2002-05-09 įsakymas Nr.183), (2.20. priedas).

Ministerijoje nėra patalpų, paskirtų materialinių vertybių saugojimui. Nesiimama veiksmingų priemonių užtikrinant materialinių vertybių apsaugą.

Kultūros ministerija sudarė ne visus tarpusavio skolų suderinimo aktus iki metinės finansinės atskaitomybės sudarymo, t.y. nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr.719 patvirtintos Inventorizavimo tvarkos 60 punkto reikalavimais.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-04-26 nutarimo Nr.469 “Dėl piniginių kompensacijų normų nustatymo” 4 punktą, Kultūros ministerija privalėjo pildyti laisvos formos žurnalą - įrašyti jame vykdomos programos pavadinimą, datą ir vietą, programos dalyvių, kuriems kompensuojamos kelionės, nakvynės, maitinimo ir dokumentų, susijusių su atvykimu (išvykimu), tvarkymo išlaidos, vardus, pavardes, asmens kodus, adresus, jiems kompensuojamų kelionės, nakvynės, maitinimo ir dokumentų, susijusių su atvykimu (išvykimu), tvarkymo išlaidų dydžius. Iki 2002-04-25 žurnalas nebuvo pildomas. Audito metu ministerijos sekretorės 2002-04-25 potvarkiu Nr.21 patvirtinta Lietuvos Respublikoje ir užsienyje vykdomų kultūros programų dalyviams, nesusijusiems darbo santykiais su Kultūros ministerija, išmokėtų kompensuojamų išlaidų registracijos žurnalo forma bei paskirtas atsakingas asmuo už šio žurnalo tvarkymą (2.21. priedas).

Ministerijoje nepakankamas dėmesys skirtas atskaitingų asmenų atsiskaitymams.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-17 nutarimo Nr.179 “Dėl kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo” (toliau – Kasos taisyklės) 10 punkte nustatyta, kad pinigų sumokėjimo tvarką ir terminus (ne rečiau kaip kartą per mėnesį) atskaitingam asmeniui nustato finansininkas ir patvirtina įmonės vadovas.

2001 metais Kultūros ministerijos Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji buhalterė nenustatė ir įstaigos vadovas nepatvirtino pinigų sumokėjimo bei atsiskaitymo tvarkos.

Nesivadovaujant Kasos taisyklių 9 punkto reikalavimais, įstaigos vadovo įsakymu 2001 m. nebuvo paskirti atskaitingi asmenys.

Audito metu kultūros ministrės 2002-05-14 įsakymu Nr.189 paskirti atskaitingi asmenys bei nustatyta pinigų sumokėjimo tvarka ir terminai (2.22. priedas).

Nesilaikant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymo Nr.70 “Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo” 175 punkto reikalavimų, iš ministerijos darbuotojų: Tarptautinių ryšių ir Europos integracijos skyriaus vyresniosios specialistės D.Toločko (90,72 Lt) ir vairuotojo A.Skuodžio (1312,06 Lt) 2002-01-01 nebuvo išskaitytas įsiskolinimas. Minėti ministerijos darbuotojai neatsiskaitė už gautus avansus nuo 1998 m. Ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymo Nr.70 “Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo” 174 punkto reikalavimų.

Audito metu vairuotojas A.Skuodis sumokėjo į ministerijos kasą iš viso 300 Lt (per du kartus) ir 2002-06-01 sumažino įsiskolinimą iki 1012,06 Lt (2.23.-2.26. priedai).

Vykdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-03-05 nutarimą Nr.331 “Dėl tarnybinių mobiliųjų telefonų”, patvirtintas pareigybių sąrašas, kurias einant suteikiama teisė naudotis tarnybiniais mobilieisiais telefonais ir nustatyti pokalbių jais limitai (2002-03-26 įsakymas Nr.115).

IŠVADA:

Atlikus finansinės kontrolės auditą ir įvertinus išvardintus trūkumus, 2001 metais Ministerija vykdė nepakankamą finansinę kontrolę.

3. VIDAUS AUDITO SISTEMOS VERTINIMAS

Vertinimą atliko kontrolierė A.Čaplikienė. Auditas buvo atliktas atrankos būdu, dokumentiniu, darbuotojų apklausos metodu, taikant analitines, inspektavimo, stebėjimo procedūras. Audituojamas laikotarpis 2001 metai.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-07 nutarimo Nr. 127 2 punktą nustatyta, kad vidaus audito tarnybos steigiamos visose ministerijose ir apskričių viršininčių administracijose. Valstybės įmonės ar įstaigos vidaus audito tarnybos darbuotojų skaičių nustato įmonės ar įstaigos vadovas (įstaigoje - neviršydamas jai nustatyto etatų skaičiaus).

Kultūros ministro 2000-04-03 įsakymu Nr.122 “Dėl Kultūros ministerijos struktūros ir etatų patvirtinimo” buvo pakeista ministerijos struktūra ir etatai. 2002-01-01 Ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose patvirtintas etatų skaičius 3575. Vidaus audito skyrius reorganizuotas į Vidaus audito tarnybą (toliau – Tarnyba). Nustatytas etatų skaičius – šeši. Ataskaitiniais (2001 m.) metais Tarnyboje dirbo vienas, o nuo 2001-10-20- du darbuotojai. 2002 metais iš viso Tarnyboje dirbo keturi darbuotojai (priimti du darbuotojai, nuo 2002-02-01 ir nuo 2002-02-05).

Ministerijos Vidaus audito tarnyboje pilnai nesukomplektuoti darbuotojų etatai.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-07 nutarimo Nr. 127 1 dalies 1. 1. punktą nustatyta, kad Vidaus audito tarnyba (vyriausiasis vidaus auditorius) tiesiogiai pavaldi valstybės institucijos vadovui, kuris užtikrina funkcinę ir organizacinę nepriklausomybę.

Pateiktoje Tarnybos 2001 m. veiklos ataskaitoje teigiama, kad Tarnyba yra pavaldi Kultūros ministrei, tačiau Tarnybos viršininkas tiesiogiai pavaldus ir atsiskaito ministerijos sekretorei (Kultūros ministro 2001-03-21 įsakymas Nr. 83). Ministerijoje Vidaus audito tarnyba 2001 metais dirbo pagal patvirtintą ministerijos sekretorės 2000-12-12 metinį vidaus audito planą nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-09-19 nutarimo Nr.1116 “Dėl vidaus audito reikalavimų patvirtinimo” 11 p. reikalavimų, kur nurodyta, kad “Vidaus audito tarnybos vadovas turi pateikti valstybės institucijos vadovui tvirtinti metinį vidaus audito planą”.

Kultūros ministerijoje neužtikrinta Vidaus audito tarnybos funkcinė ir organizacinė nepriklausomybė.

2001-11-14 Kultūros ministrės įsakymu Nr.374 patvirtinti patikslinti Vidaus audito tarnybos darbuotojų pareigybių aprašymai.

Kultūros ministro įsakymu sudaromi priemonių planai Vidaus audito ataskaitose nustatytiems trūkumams pašalinti bei pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti. Minėtų įsakymų vykdymo kontrolė pavesta Ministerijos valstybės sekretorei. Jos potvarkiais Kanceliarijos skyriaus vadovė įpareigota kontroliuoti priemonių plane numatytų užduočių vykdymą ir teikti informaciją.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-10-18 nutarimo Nr.1248 “Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-07 nutarimo Nr.127 “Dėl valstybės įmonių ir įstaigų vidaus audito” dalinio pakeitimo 2.2 punkto reikalavimus, vidaus audito tarnybos (vidaus auditorių pareigybės) valstybės įmonėse ir įstaigose turėjo būti įsteigtos iki 2000-12-01.

Kultūros ministerijai pavaldžių įstaigų Vidaus audito tarnybos ar auditorių pareigybės nepilnai suformuotos. Pagal Vidaus audito tarnybos viršininkės J.Ignatavičienės pateiktą pažymą 2002-01-20 ne visose pavaldžiose Ministerijai įstaigose buvo įsteigtos audito tarnybos ar auditoriaus pareigybės (3.1. priedas).

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-09-13 nutarimo Nr.1098 “Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-07 nutarimo Nr.127 “Dėl valstybės įmonių ir įstaigų vidaus audito” dalinio pakeitimo 5.1.3 punkto reikalavimus, Tarnyba metinės finansinės atskaitomybės audito ataskaitų kopijas kiekvienais metais iki kovo 15 d. turėjo pateikti Finansų ministerijai. Kultūros ministerijos Tarnyba atliko ministerijos 2001 m. finansinės atskaitomybės auditą (2002-03-18 ataskaita Nr.80-09). Ši ataskaita pateikta su išvadomis ir rekomendacijomis. Kultūros ministrės 2002-06-10 įsakymu Nr.220 patvirtintas minėtoje ataskaitoje pateiktų rekomendacijų įvykdymo planas (3.2. priedas). Įsakymo vykdymo kontrolė pavesta ministerijos valstybės sekretorei D.Paknytei.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarka, Kultūros ministerijos Vidaus audito tarnyba atliko 2001 m. vykdytų programų vertinimą ir 2002-02-20 jį pateikė Finansų ministerijai (2002-02-20 ataskaita Nr.080-09).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-09-19 nutarimu Nr.1116 “Dėl vidaus audito reikalavimų patvirtinimo”, Kultūros ministerijoje vidinį Vidaus audito tarnybos veiklos vertinimą atliko pati Tarnyba (2002-01-30 2001 m. veiklos ataskaita Nr.80-08).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-09-19 nutarimo Nr.1116 “Dėl Vidaus audito reikalavimų patvirtinimo” 24.2. punktas nurodo, kad išorinis vertinimas - periodiška vidaus audito tarnybos veiklos peržiūra, kurią atlieka Finansų ministerija, gavusi metines vidaus audito tarnybos veiklos ataskaitas, taip pat rengdama patikrinimus vietose mažiausiai kartą per penkerius

metus, kad nustatytų, ar vidaus audito veikla atitinka šiuos reikalavimus ir kitus vidaus audito reglamentuojančius norminius teisės aktus.

Išorinį Ministerijos Vidaus audito tarnybos veiklos vertinimą Finansų ministerija atliko 2001-11-23. Šis vertinimas atliktas negavus Kultūros ministerijos Vidaus audito tarnybos metinės veiklos ataskaitos (3.3. priedas).

IŠVADA:

I vertinus išvardintus trūkumus, 2001 metų Kultūros ministerijos vidaus audito sistema vertinama patenkinamai.

4. 2001 METŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STRUKTŪRA IR ANALIZĖ

Analizę atliko kontrolierė A.Čaplikienė ištisiniu būdu, dokumentiniu metodu, taikant analitines, inspektavimo procedūras.

Kultūros ministerija kasmet sudaro ir teikia Finansų ministerijai Valstybės išdo departamentui bei Valstybės kontrolei suvestinę metinę finansinę atskaitomybę.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos ir organizacijos pildė finansinės atskaitomybės formas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-12-28 įsakymu Nr.346 “Dėl biudžetinių įstaigų finansinės atskaitomybės ir savivaldybių biudžetų įvykdymo suvestinės atskaitomybės formų patvirtinimo”.

Kultūros ministerijos sistemoje buhalterinė apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka. Įsigaliojus šiai tvarkai (nuo 2001-04-07) pasikeitė kai kurių sąskaitų paskirtis, todėl sąskaitų likutis 2001 metų pradžiai buvo patikslintas. Bendras balanso likutis metų pradžiai nepasikeitė.

Kultūros ministerija 2001 metais vykdė šešias programas, kurių kodai: 17.01 – Meninės kūrybos ir veiklos rėmimas, 18.01 – Tarptautinių kultūros ryšių plėtra, 19.01 – Visuomenės informacinis aprūpinimas, 20.01 – Kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas, 21.01 – Istorinės atminties išsaugojimas ir 22.01 – Valdovų rūmų atstatymas.

Valstybės biudžeto lėšos Kultūros ministerijai buvo skirtos pagal valstybės funkcijas:

08.02.01 – bibliotekos,

08.02.02 – muziejai ir parodų salės,

08.02.03 – kino filmų gamyba,

08.02.04 – teatrai ir muzikiniai kolektyvai,

08.02.05 – kitos kultūros įstaigos ir priemonės,

08.03.01 – leidyba,

08.04.01 – religijų ir visuomeninių organizacijų rėmimas (meno kūrėjų organizacijos),

08.09.01 – centrinės institucijos.

Kultūros ministerijoje 2001 metais vykdytų programų išlaidų suvestiniai duomenys pateikti lentelėje, 2002-04-10 darbo dokumentas Nr.9.

Ministerijai 2001 metais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais buvo skirtos lėšos iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo fondo. Apie šių lėšų tikslinį panaudojimą žiūrėti 2002-04-10 darbo dokumentą Nr.10. Ministerija 349,00 Lt nepanaudotų lėšų, skirtų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-11-22 nutarimu Nr.1394 "Dėl lėšų skyrimo" gražino į valstybės biudžetą (2001-12-29 mokėjimo pavedimas Nr.407) pagal programos kodą 17.01 – Meninės kūrybos ir veiklos rėmimas, valstybės funkcijos kodą 08.02.04 – teatrai ir muzikiniai kolektyvai, ekonominės klasifikacijos kodą 1.01.3.16 – dotacija kultūrai ir menui.

Biudžetinių lėšų likutis 2001 metų pabaigoje buvo 76,2 tūkst. Lt (nurodyta suvestinio Išlaidų sąmatų vykdymo 2002-01-01 balanso 8 eilutėje "Biudžetinių lėšų sąskaita banke"). Šį likutį sudarė: 45,1 tūkst. Lt "Klaipėdos muzikinio teatro" lėšos Vakarų banke; 30,6 tūkst.Lt – kultūros atašė užsienyje pereinamieji likučiai užsienio bankų sąskaitose (nurodyta centralizuotų lėšų Išlaidų sąmatų vykdymo 2002-01-01 balanso 8 eilutėje "Biudžetinių lėšų sąskaita banke"); 0,5 tūkst. Lt gražintas 2001 metais vykdytos programos K.Donelaičio draugijoje "Donelaičio žemė", finansuotos iš ministerijos lėšų, likutis. Kultūros ministerija 0,5 tūkst. Lt pervedė į Finansų ministerijos sąskaitą (2002-01-09, 2002-01-17 mokėjimo pavedimai Nr.1, Nr.3).

Finansinis turtas (akcijos) nurodytas ministerijos suvestinio balanso 17 eilutėje "Vertybinių popierių" metų pradžioje sudarė 43931,4 tūkst. Lt, ataskaitinio laikotarpio (2001 m.) pabaigoje – 43788,9 tūkst. Lt, t.y. 142,5 tūkst. Lt sumažėjo, nes ministerija 2001-03-29 perdavė akcinės bendrovės "Vaga" valdomas akcijas valstybės įmonei "Valstybės turto fondas".

Sudarant Kultūros ministerijos 2002-01-01 Išlaidų sąmatų vykdymo balansą (valdymo lėšų) neteisingai 2001-01-01 skiltyje "Likutis metų pradžioje" buvo nurodyti atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis (160 sąskaita, 19 eilutė) ir atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178 sąskaita, 25 eilutė). Į 34, 1 tūkst.Lt (178 sąskaita, 25 eilutė) sumą įskaityta 18,3 tūkst. Lt, t.y. lėšos, pervestos kultūros atašė užsienyje išlaikymui, apskaitytos 178 sąskaitoje "Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais", nors šias lėšas kultūros atašė užsienyje gauna kaip atskaitingi asmenys.

Ministerijos 2001 metų suvestinėje Turto trūkumų ir nuostolių apyskaitoje (forma Nr.12) neteisingai nurodyta 27,5 (3,2 + 24,3) tūkst. Lt nustatyta trūkumų ir nuostolių dėl grobstymo nuo metų pradžios suma, kuri turėjo būti 26,0 tūkst. Lt. 2001 m. Turto trūkumų ir nuostolių apyskaitoje (forma Nr.12, centralizuotos lėšos) neteisingai nurodyta 24,3 tūkst. Lt, o turėjo būti 22,8 tūkst. Lt nustatyta trūkumų ir nuostolių dėl grobstymų nuo metų pradžios suma.

Audito metu neteisingai parodyta turto trūkumų ir nuostolių suma ministerijos finansinėje atskaitomybėje bus ištaisyta 2002-07-01.

IŠVADOS:

1. Atlikus Kultūros ministerijos 2001 metų finansinės atskaitomybės analizę, nustatyta:

1. 1. Kultūros ministerijos 2002-01-01 Išlaidų sąmatų vykdymo balanse (valdymo lėšų) 2001-01-01 "Likutis metų pradžioje" skiltyje nebuvo nurodyta 18, 3 tūkst. Lt "Atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis" suma (160 sąskaita, 19 eilutė) ir neteisingai nurodyta 34, 1 tūkst. Lt suma "Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais" (178 sąskaita, 25 eilutė). Į 34, 1 tūkst. Lt sumą įskaitytos 18,3 tūkst. Lt lėšos, pervestos Kultūros atašė užsienyje išlaikymui.

1. 2. Ministerija 2001 metų suvestinėje finansinės atskaitomybės Turto trūkumų ir nuostolių apyskaitoje (forma Nr.12) neteisingai parodė 27,5 tūkst. Lt (turėjo būti parodyta 26,0 tūkst. Lt.) trūkumų ir nuostolių dėl grobstymo nuo metų pradžios sumą, kadangi turto trūkumų ir nuostolių apyskaitoje (forma Nr.12, centralizuotos lėšos) neteisingai parodyta 24,3 tūkst. Lt (turėjo būti - 22,8 tūkst. Lt) trūkumų ir nuostolių dėl grobstymų nuo metų pradžios suma.

5. ILGALAIKIO MATERIALAUS IR NEMATERIALAUS TURTO AUDITAS

Kontrolierė A.Čaplikienė atliko ministerijoje ilgalaikio (materialaus ir nematerialaus) turto auditą atrankos būdu, dokumentiniu metodu, taikant analitines, inspektavimo procedūras. Audituojamas laikotarpis 2001 metai.

Pagal Kultūros ministerijos suvestinį Išlaidų sąmatų vykdymo 2002-01-01 balansą ilgalaikis turtas sudarė 96030,7 tūkst. Lt. Lyginant su likučiu metų pradžioje (90600,5 tūkst. Lt) ilgalaikis turtas padidėjo 5430,2 tūkst. Lt, įsigijus kompiuterinės technikos, kompiuterinių programų, kino filmų, ūkinio inventoriaus ir kt.

Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vyriausioji ekonomistė D.Jakelaitytė (Kultūros ministrės 2002-03-06 įsakymu Nr. 95 patvirtintas pareigybės aprašymas) tvarko ilgalaikio ir trumpalaikio turto ir atsargų analitinę apskaitą, sudaro žiniaraščius, skaičiuoja ilgalaikio turto nusidėvėjimą.

Ministerijoje atlikta metinė inventORIZACIJA (Kultūros ministrės 2001-11-12 įsakymas Nr. 360). Inventorizavimo apyrašuose nenurodyti materialiai atsakingi asmenys, nėra jų parašų, tai yra, inventorizavimo apyrašuose nėra visų privalomų rekvizitų, kurių reikalauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 52

punktas. Audito metu nustatyta, kad 2001 metais Ministerijoje ilgalaikis turtas nebuvo priskirtas materialiai atsakingiems asmenims.

Ministerijoje 2001 metais nebuvo patvirtinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai.

Audito metu 2002-04-02 įsakymu Nr. 124 Kultūros ministrė patvirtino Kultūros ministerijos ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus.

2001 m. finansinėje atskaitomybėje neteisingai parodyta 3385516, 61 Lt ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo suma. Klaida ištaisyta 2002 m. kovo mėn. Pateiktas paaiškinimas, sudarytas memorialinis orderis Nr. 12, surašyta buhalterinė pažyma (5.1.-5.3. priedai).

2001 metų pabaigoje Ministerija apskaitė ilgalaikio materialiojo turto 94478, 1 tūkst. Lt sumai, iš kurios 72138, 8 tūkst. Lt sudarė pastatai, tame skaičiuje ir Ministerijos patalpos kartu su priestatu Basanavičiaus 5, Vilnius (5.4. priedas).

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 20 punktą pastatai ir statiniai į aprašą įrašomi tokiu pavadinimu, kuris atitinka turto pagrindinę paskirtį. Kai turtas yra atstatytas, rekonstruotas, išplėstas arba iš naujo įrengtas ir dėl to pasikeitusi pagrindinė jo paskirtis, į aprašą jis įrašomas naują paskirtį atitinkančiu pavadinimu.

Audito metu nustatyta, kad Ministerija keitė turto pagrindinę paskirtį. 1985 – 1986 metais buvo rekonstruotas Kultūros ministerijos priestatas, jo rūsyje įrengiant pirtį (5.5. priedas). Rūsio bendras plotas 3275, 19 kv. m, vertė po indeksavimo 1068,55 tūkst. Lt (priedas). Bendras pirties plotas 89, 73 kv. m.

Patalpa, kurioje yra įrengta pirtis, 1998-09-15 Žemės ir kito nekilnojamojo turto kadastro ir registro valstybinėje įmonėje Vilniaus filiale buvo įregistruota kaip rūsys (5.6. priedas).

Pagal Ministerijos pateiktus dokumentus nustatyta, kad iki 2002 metų nė vienos inventorizacijos metu ilgalaikis turtas (pirtis) į inventorizacijos aprašą nebuvo įrašytas naują paskirtį atitinkančiu pavadinimu.

Tokiu būdu Ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 20 punkto reikalavimų.

Pirties paslaugomis naudojosi Kultūros ministerijos struktūrinių padalinių darbuotojai ir jų svečiai (2001 m., 2002 m.) vadovaudamiesi naudojimosi pirtimi bendrosiomis taisyklėmis (toliau – pirties taisyklės), kurias 2001-04-06 pasirašė Ūkio skyriaus vadovas V.Lukšys (5.6. priedas). Šios taisyklės nesuderintos ir nepatvirtintos įstaigos vadovo.

Audito metu ministerijos Ūkio skyriaus vedėjas pateikė raštu atsakymus į klausimus dėl pirties paslaugų (5.7.-5.9 priedai). Juose nurodyta, kad nėra sudaryta pirties paslaugų išlaidų sąmata, nenustatyta naudojimosi pirtimi kaina, nevedama pirties paslaugų išlaidų apskaita bei neatliekama jų analizė. Pirtyje nefiksuojamas vandens ir elektros energijos sunaudojimas, nes pirties patalpose nėra atskirų elektros ir vandens apskaitos skaitiklių (detaliau – ataskaitos skyrius

Nr.11.3.). Pastato išlaikymo išlaidos vykdomos iš programos "Visuomenės informacinis aprūpinimas" (kodas 19.01), išlaidų klasifikacija pagal valstybės funkcijas "Centrinės institucijos" (kodas 08.09.01) lėšų. Ministerija programos "Visuomenės informacinis aprūpinimas" lėšas, skirtas valdymui, naudoja neefektyviai ir netaupiai.

Nematerialiojo turto apskaitai ministerijoje naudojama ilgalaikio turto subsąskaita 019 - „Nematerialusis turtas“, kurioje apskaityta programinė įranga ir kino filmai.

IŠVADOS:

1. Atlikus Kultūros ministerijoje ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto auditą nustatyta:

1.1. 2001 metais Ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 52 punkto reikalavimų, inventorizuojant ilgalaikį turtą: apyrašuose nurodė ne visus privalomus rekvizitus, tai yra nenurodė materialiai atsakingų asmenų, kuriems 2001 metais ir nebuvo priskirtas ilgalaikis turtas;

1.2. Iki 2002-06-11 nė vienos inventorizacijos metu ilgalaikis turtas (pirtis), esantis Ministerijos administraciniame pastate, į inventorizacijos aprašą nebuvo įrašytas naują paskirtį atitinkančiu pavadinimu, tai yra, apyrašuose neteisingai buvo nurodoma patalpa, kurios pakeista pagrindinė paskirtis, tuo nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 20 punkto reikalavimų.

1.3. 2001 ir 2002 metais ilgalaikis turtas (pirtis) buvo naudojamas asmeniniams darbuotojų poreikiams. Jos išlaikymo išlaidos dengiamos iš programos 19.01. "Visuomenės informacinis aprūpinimas", išlaidų klasifikacija "Centrinės institucijos" (kodas 08.09.01.), tai yra valdymui skirtų lėšų.

6. FINANSINIO TURTO AUDITAS

Auditą atliko vyresnioji kontrolierė R. Keniausienė atrankos būdu, dokumentiniu metodu, taikant analitines procedūras. Audituojamas laikotarpis 2001 metai.

Finansinis turtas (akcijos) nurodytas ministerijos suvestinio balanso 17 eilutėje "Vertybiniai popieriai" metų pradžioje sudarė 43931,4 tūkst. Lt, ataskaitinio laikotarpio (2001 m.) pabaigoje – 43788,9 tūkst. Lt, t.y. 142,5 tūkst. Lt sumažėjo, nes ministerija 2001-03-29 perdavė akcinės bendrovės "Vaga" valdomas akcijas valstybės įmonei "Valstybės turto fondas".

Audito metu nustatyta, kad Ministerija suvestiniame balanse nenurodė 27 900,0 Lt vertės finansinio turto, kurį sudaro Ministerijos (kaip dalininkės arba steigėjos) daliniai įnašai viešųjų įstaigų dalininkų kapitalui suformuoti.

Pagal Teisės skyriaus vyr.specialistės D. Vyčiniienės pateiktą ataskaitą 2002-05-20 Kultūros ministerija buvo 18 veikiančių viešųjų įstaigų steigėja arba dalininkė (6.1. priedas).

Pagal 1996-07-03 Lietuvos Respublikos Viešųjų įstaigų įstatymo (su tolesniais jo pakeitimais ir papildymais) 6 straipsnį viešosios įstaigos steigėjas nuo įnašų padarymo dienos tampa viešosios įstaigos dalininku (savininku, jei visi įnašai yra vieno asmens). Pagal minėto įstatymo 14 straipsnio 4 dalį dalininkų įnašai sudaro viešosios įstaigos dalininkų kapitalą. Jie yra apskaitomi viešosios įstaigos dokumentuose, o dalininkui (savininkui) išduodamas jo kapitalo dalį patvirtinantis dokumentas.

Audito metu Ministerija 2002-06-03 raštu Nr. 090-12-1321 pateikė informaciją apie viešąsias įstaigas, kurių dalininkė ar steigėja ji buvo 2001 metais (6.2. priedas):

- Kultūros ministerija 1995-05-29 – 2002-02-18 laikotarpyje kaip dalinį įnašą viešosios įstaigos dalininkų kapitalo suformavimui 10 viešųjų įstaigų pervedė 27 900, 00 Lt.
- Iki 2002-06-11 Ministerija buvo 5 viešųjų įstaigų savininkė (10 200, 00 Lt vertės kapitalas) ir 5 - dalininkė (17 700, 00 Lt vertės dalininko kapitalas).
- Iki 2002-06-11 Ministerija neįnešė lėšų 8 viešųjų įstaigų dalininkų kapitalui suformuoti.

Kultūros ministerijos buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja, vyriausioji buhalterė V. Vasiljevienė 2002-06-05 raštu paaiškino, kad Ministerijos pervesti įnašai viešųjų įstaigų kapitalui suformuoti balanse nėra sukaupti, nes vadovaujantis LR finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtinta tvarka nėra numatytas šių išlaidų kaupimas. Ministerijos buhalterinėje apskaitoje įnašų mokėjimas atspindimas sekančiais įrašais: D 200 (išlaidos iš biudžeto), K 100 (įstaigos lėšos banke), (6.3. priedas).

Audito metu Valstybės kontrolei nebuvo pateikti viešųjų įstaigų Kultūros ministerijai išduoti dokumentai, patvirtinantys Ministerijos, kaip viešosios įstaigos dalininkės (savininkės) kapitalo dalį.

Valstybės kontrolė 2002-06-03 raštu Nr. S-(1050-07)-970 kreipėsi į Finansų ministeriją, prašydama pateikti informaciją apie dalinių įnašų apskaitą ir sąskaitų korespondenciją. Finansų ministerija 2002-06-11 raštu Nr. 06-08-0212413/0207075 pateikė atsakymą, kad pervestus dalininkų (savininkų) įnašus iš biudžeto lėšų, skirtus viešųjų įstaigų kapitalui suformuoti, biudžetinės įstaigos turi įtraukti į apskaitą į finansinio turto subsąskaitos 140 "Akcijos, obligacijos ir kita" debetą ir pinigų banke subsąskaitos 100 "Asignavimų valdytojo įstaigos lėšos" kreditą (6.4. priedas).

Dėl to, kad Ministerija neteisingai apskaitė dalinius įnašus, pervestus viešųjų įstaigų dalininkų kapitalo suformavimui, neteisingai apskaitytas finansinis jos turtas. Dėl tos pačios priežasties finansinis turtas neteisingai atvaizduotas ir metinėje atskaitomybėje. Kultūros ministerijos suvestiniame balanse už 2001 metus finansinio turto likutis sumažinatas dalinio įnašo suma (27,9 tūkst. Lt), tai yra, finansinio turto likutis 2002-01-01 turi būti ne 43788,9 tūkst. Lt (kaip atvaizduota Ministerijos suvestiniame balanse), o 43816,8 tūkst.Lt.

Šiuo atveju neapskaityta finansinio turto dalis sudaro 0, 1 % visame finansiniame turte, todėl finansinės atskaitomybės teisingumui įtakos neturėjo.

Audito metu Kultūros ministerija pateikė informaciją apie viešųjų įstaigų, kurių dalininkė arba steigėja yra Kultūros ministerija, finansavimą iš biudžeto lėšų. Pagal pateiktus dokumentus nustatyta, kad viešosios įstaigos “Trakų festivalis” steigėjai 2000-07-27 įstaigos direktorių R. Petraitį įpareigojo Bankroto įstatymo nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo viešajai įstaigai “Trakų festivalis”. Kultūros ministerija yra minėtos viešosios įstaigos dalininkė (6.5. priedas). Dalinis 15, 0 tūkst. Lt įnašas įstaigos kapitalo suformavimui buvo pervestas 1998-08-12 mokėjimo pavedimu Nr. 2134. Audito metu nustatyta, kad viešoji įstaiga “Trakų festivalis” Kultūros ministerijai neišdavė dokumento, patvirtinančio Ministerijos, kaip viešosios įstaigos dalininkės, kapitalo dalį. Kadangi Ministerijoje daliniai įnašai viešųjų įstaigų dalininkų kapitalui suformuoti nėra apskaitomi finansiniame turte, įstaigos bankroto atveju Ministerija gali būti neįtraukta į kreditorių sąrašus.

Iki 2002-04-15 į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo viešosios įstaigos “Trakų festivalis” direktorius R. Petraitis nesikreipė. Ministerija 2002-04-15 raštu Nr. 090-13-892 kreipėsi į direktorių, kad artimiausiu metu būtų sušauktas įstaigos visuotinis susirinkimas. Iki 2002-05-20 visuotinis susirinkimas sušauktas nebuvo (6.1. priedas).

Pagal Lietuvos Respublikos Viešųjų įstaigų įstatymo 6 straipsnio 2 punkto 3 dalį viešosios įstaigos savininkas (dalininkas) turi teisę apskųsti teismui viešosios įstaigos visuotinio susirinkimo, kolegialaus valdymo organo, (jeigu toks suformuotas) nutarimus ir administracijos sprendimus, jeigu jie prieštarauja įstatymams ir kitiems teisės aktams, pagal 11 straipsnio 5 dalį viešosios įstaigos visuotinis susirinkimas gali būti šaukiamas teismo sprendimu, jei jis nebuvo sušauktas šio įstatymo ir viešosios įstaigos įstatų nustatyta tvarka ir dėl to į teismą kreipėsi viešosios įstaigos dalininkas.

Kultūros ministerija nepasinaudojo savo, kaip viešosios įstaigos “Trakų festivalis” dalininko teise ir iki 2002-06-11 nesikreipė į teismą dėl visuotinio viešosios įstaigos “Trakų festivalis” susirinkimo sušaukimo.

IŠVADOS:

1. Kultūros ministerijos suvestiniame balanse už 2001 metus finansinio turto likutis suma žinatas dalinio įnašo suma (27,9 tūkst. Lt), tai yra, finansinio turto likutis 2002-01-01 turi būti ne 43788,9 tūkst. Lt (kaip atvaizduota Ministerijos suvestiniame balanse), o 43816,8 tūkst. Lt.

Šiuo atveju neapskaityta finansinio turto dalis sudaro 0, 1 % visame finansiniame turte, todėl finansinės atskaitomybės teisingumui įtakos neturėjo.

2. Kultūros ministerija nepasinaudojo savo, kaip viešosios įstaigos “Trakų festivalis” dalininko teise ir iki 2002-06-11 nesikreipė į teismą dėl visuotinio viešosios įstaigos

“Trakų festivalis” susirinkimo sušaukimo, kaip tai nustato Lietuvos Respublikos Viešųjų įstaigų įstatymo 11 straipsnio 5 dalis.

7. PINIGŲ APSKAITOS AUDITAS

Kontrolierė A.Čaplikienė atliko ministerijoje pinigų auditą atrankos būdu, dokumentiniu ir faktiniu metodu, taikant inspektavimo procedūras. Audituojamas laikotarpis 2001 metai.

2002-04-12 atlikus ministerijos kasoje netikėtą grynujų pinigų (litas) ir piniginių dokumentų bei specialiųjų apskaitos dokumentų blankų inventorizaciją pas materialiai atsakingą asmenį Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vyresniąją buhalterę B.Katilienę trūkumo ar pertekliaus nenustatyta (7.1. priedas).

Su B. Katilienne sudaryta tipinė visiškos materialinės atsakomybės sutartis dėl grynujų pinigų apyvartos ir saugojimo.

Atlikus specialiųjų apskaitos dokumentų blankų (sąskaitų – faktūrų, kasos pajamų orderių, įgaliojimų, lengvųjų automobilių kelionės lapų), pas materialiai atsakingą asmenį vyresniąją buhalterę B.Katilienę, inventorizaciją, trūkumo ar pertekliaus nenustatyta (7.2. priedas).

Ministerijos sekretorės 1999-12-17 potvarkiu Nr. 145 sudaryta pinigų kasoje ir nepanaudotų specialios apskaitos blankų, inventorizacijai atlikti nuolatinė komisija, komisijos pirmininkė (nuo 2001-11-10) – Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vyriausioji specialistė N.Tverkutė (7.3., 7.4. priedai).

Kultūros ministerijos sąskaitose 2002-01-01 buvo šie piniginių lėšų likučiai: privatizavimo fondo sąskaitoje (Nr. 29002202) – 3749,02 Lt ir lėšų pagal pavedimus sąskaitoje (Nr. 221002000) – 842058,79 Lt.

IŠVADA:

Pinigai ir specialieji apskaitos dokumentai apskaitomi ir panaudojami tinkamai ir teisingai.

8. GAUTINŲ IR MOKĖTINŲ SUMŲ APSKAITOS AUDITAS

Kontrolierė A.Čaplikienė atliko Kultūros ministerijos (valdymo ir centralizuotų lėšų) gautinų ir mokėtinų sumų apskaitos auditą atrankos būdu, dokumentiniu metodu, taikant analitines, inspektavimo procedūras. Audituojamas laikotarpis 2001 metai.

Kultūros ministerija 2001-01-01 išlaidų sąmatų vykdymo balanse (valdymo lėšų) neteisingai nurodė 34, 1 tūkst. Lt debitorinio įsiskolinimo sumą, nes į šią sumą įskaitė 18, 3 tūkst. Lt užstatą už patalpų nuomą kultūros atašė užsienyje, nors šias lėšas kultūros atašė užsienyje gauna

kaip atskaitingi asmenys. Faktiškai ministerijos debitorinis įsiskolinimas 2001-01-01 sudarė 15, 8 tūkst. Lt (8.1. priedas).

2001-01-01 išlaidų sąmatų vykdymo balanse Ministerijoje neteisingai atvaizduota 34, 1 tūkst. Lt debitorinio įsiskolinimo suma.

Didžiausią debitorinio įsiskolinimo (valdymo lėšų) dalį sudarė Kultūros ministerijos pastate įsikūrusių viešųjų įstaigų skolos už suteiktas joms komunalines paslaugas:

- VŠĮ „Tarptautinis teatro festivalis „Life“ 2002-01-01 8568,89 Lt debitorinis įsiskolinimas (nuo 2001 m. 05 mėn.) už komunalines paslaugas ir telefoną,
- VŠĮ „Kultūros vertybių globos tarnyba“ 2002-01-01 3185,48 Lt debitorinis įsiskolinimas (nuo 2001 m. 05 mėn.) už komunalines paslaugas ir telefoną,
- VŠĮ „Kultūros paveldo centras“ 2002-01-01 4489,50 Lt debitorinis įsiskolinimas (nuo 2001 m. 04 mėn.),
- VŠĮ „Baroko kelias Lietuvoje“ 2002-01-01 568,75 Lt debitorinis įsiskolinimas (nuo 1999 m. 11 mėn.) už komunalines paslaugas ir telefoną ir kt.

Ministerijoje nepakankama debitorinių-kreditorinių įsiskolinimų kontrolė.

Pagal Ministerijos nuomininkų sąrašą viešųjų įstaigų „Kultūros paveldo centras“ ir „Baroko kelias Lietuvoje“ pasibaigė sutarčių galiojimo terminai, atitinkamai 1999-12-31 ir 2001-11-26, tačiau nuomininkai nebuvo išsikėlę.

Viešosios įstaigos „Tarptautinis teatro festivalis „Life“ 1996-11-26 panaudos sutartis, kurios galiojimo terminas 2001-11-26 pasibaigė, 2001-05-01 buvo nutraukta.

Sutarčių terminams pasibaigus ir neišsikėlus nuomininkams iš Ministerijos patalpų bei jiems neatsiskaičius už negyvenamųjų patalpų nuomą, susidarė debitorinis įsiskolinimas (8.1. priedas).

Ministerijoje nepakankama negyvenamųjų patalpų panaudos sutarčių terminų galiojimo kontrolė.

Ministerijos (centralizuotų lėšų) debitorinis įsiskolinimas 2002-01-01 sudarė 298,0 tūkst. Lt, kreditorinis įsiskolinimas 2002-01-01 – 38,1 tūkst. Lt. (8.2. priedas).

Dalis Ministerijos skolininkų jau bankrutavę, iškeltos bankroto bylos. Kai kurie įsiskolinimai susidarė nuo 1997 m., nuo 1998 m. (žr. 8.2. priedą). Nesprendžiamas klausimas dėl įsisenėjusių įsiskolinimų (debitorinių) likvidavimo.

Kultūros ministerija 2001 metų pabaigoje Klaipėdos apygardos teisme laimėjo ieškininį pareiškimą 85,4 tūkst. Lt iš viešosios įstaigos „Klaipėdos mažasis teatras“. 2002-06-06 ministerija gavo iš Klaipėdos miesto apylinkės teismo pranešimą dėl ieškinio viešajai įstaigai „Klaipėdos mažasis teatras 85442,47 Lt priteisimo.

Kreditorinis įsiskolinimas (centralizuotų lėšų) 2002-01-01 38,1 tūkst. Lt susidarė Kultūros ministerijai neatsiskaičius su specialios paskirties uždara akcine bendrove „Lietuvos paminklai“.

Ministerija 2001 metais sudarė ne visus tarpusavio atsiskaitymų skolų suderinimo aktus, tai yra nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 60 punkto reikalavimais.

Dėl aukščiau išvardintų priežasčių darytina išvada, kad Ministerijoje nepakankama debitorinių – kreditorinių įsiskolinimų kontrolė (atsakingi asmenys – N.Tverkutė, R.Navickaitė) bei negyvenamųjų patalpų panaudos sutarčių galiojimo terminų kontrolė (atsakingas asmuo – Ūkio skyriaus vedėjas V.Lukšys).

Išvada:

Kultūros ministerijoje nepakankama debitorinių-kreditorinių įsiskolinimų kontrolė:

- 1. Kultūros ministerijoje nepakankama sutarčių dėl nuomos panaudos pagrindais suteiktų negyvenamųjų patalpų galiojimo terminų kontrolė*
- 2. Ministerijoje nesprendžiamas klausimas dėl įsisenėjusių (nuo 1997-1998 metų) debitorinių įsiskolinimų likvidavimo.*
- 3. Nesivadovaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr.719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 60 punkto reikalavimais 2001 metais Ministerija sudarė nevisus tarpusavio atsiskaitymų skolų suderinimo aktus.*

9. DARBO UŽMOKESČIO AUDITAS

Kontrolierė A.Čaplikienė atliko ministerijoje darbo užmokesčio auditą atrankos būdu, dokumentiniu metodu, taikant analitines, inspektavimo procedūras. Audituojamas laikotarpis 2001 metai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-03-14 nutarimu Nr. 296 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-01-13 nutarimo Nr. 34 „Dėl etatų skaičiaus ministerijose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigose“ dalinio pakeitimo“ Kultūros ministerijai nurodytas maksimalus leistinas 73 etatų skaičius.

Pagal ministerijos pateiktą Valstybės valdymo ir mokslinio tyrimo įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2002-01-01 apyskaitą (forma Nr. 3-1) patvirtintas etatų skaičius 2001 metų pradžioje buvo 73, faktiškai ataskaitinio laikotarpio vidutinis skaičius – 70, t.y. neviršijo nustatyto (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-03-14 nutarimu Nr. 296).

Ministerijos pateiktoje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje 2002-01-01 (forma Nr. 2) faktinės išlaidos darbo užmokesčiui 27,7 tūkst. Lt didesnės už kasines išlaidas, nes

2001-01-01 permokėtas fizinių asmenų pajamų mokestis (9.1. priedas). Programos kodas 19.01 – Visuomenės informacinis aprūpinimas, išlaidų klasifikacija pagal valstybės funkcijas 08.09.01 – Centrinės institucijos.

Ministerijos pateiktoje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje 2002-01-01 (forma Nr. 2) 2001 m. kasinės išlaidos darbo užmokesčiui 19,0 tūkst. Lt didesnės už faktines, kadangi permokėtas fizinių asmenų pajamų mokestis. Programos kodas 18.01 – Tarptautinių kultūros ryšių plėtra, išlaidų klasifikacija pagal valstybės funkcijas 08.02.05 – Kitos kultūros įstaigos ir priemonės (9.2. priedas).

Pagal pateiktą Kultūros ministerijai Šiaulių apskrities P.Višinskio viešosios bibliotekos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2002-01-01 apyskaitą (forma Nr. 2), programos kodas 19.01 – Visuomenės informacinis aprūpinimas, išlaidų pagal valstybės funkcijas klasifikacija 08.02.01 – Bibliotekos faktinės darbo užmokesčio išlaidos 2,2 tūkst. Lt viršijo 2001 metų sąmatą, nes 2002 m. sausio mėn. buvo priskaičiuotas atlyginimas už atostogas (9.3., 9.4. priedai). Bendra faktinių išlaidų suma apyskaitoje sudarė 1288,0 tūkst. Lt ir neviršijo gautų asignavimų bei kasinių išlaidų (forma Nr. 2).

Išvada:

1. Atlikus Kultūros ministerijoje darbo užmokesčio auditą, nustatyta:

1. 1. Ministerijos pateiktoje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje 2002-01-01 (forma Nr.2) faktinės darbo užmokesčio išlaidos 27,7 tūkst. Lt didesnės už kasines išlaidas – permokėtas fizinių asmenų pajamų mokestis. Programos kodas 19.01 – Visuomenės informacinis aprūpinimas, išlaidų klasifikacija pagal valstybės funkcijas 08.09.01 – Centrinės institucijos.

1. 2. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje 2002-01-01 (forma Nr.2) 2001 m. kasinės išlaidos darbo užmokesčiui 19,0 tūkst. Lt didesnės už faktines – permokėtas fizinių asmenų pajamų mokestis. Programos kodas 18.01 – Tarptautinių kultūros ryšių plėtra, išlaidų klasifikacija pagal valstybės funkcijas, 08.02.05 – Kitos Kultūros įstaigos ir priemonės.

10. KULTŪROS MINISTERIJOS 2001 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO PARENGIMO IR PROGRAMŲ VYKDYMO KONTROLĖS VERTINIMAS

Vertinimą atliko vyresnioji kontrolierė R. Keniausienė atrankos būdu, dokumentiniu, darbuotojų apklausos metodu, taikant analitines procedūras. Audituojamas laikotarpis – 2001 metai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2000-03-06 nutarimu Nr. 256 patvirtino Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių finansinių rodiklių projektų rengimo planą, pagal kurį ministerijos, Vyriausybės įstaigos ir kitos valstybės

valdymo institucijos turi parengti institucijų strateginius veiklos planus. 2000-05-03 LR finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu Nr. 112/50 buvo patvirtinta Strateginio planavimo metodika.

Kultūros ministerijos parengtame 2001 metų strateginiame veiklos plane, įvertinus ekonominius, socialinius, politinius ir technologinius veiksnius, numatyta institucijos misija, tikslai ir programos, kurie atitinka strateginius Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetus: rengtis narystei Europos Sąjungoje (kodas 02), plėtoti informacinę visuomenę (kodas 05), užtikrinti tolesnį ir esminį verslo plėtros sąlygų gerinimą (kodas 04).

Kultūros ministerijos 2001 metų strateginis veiklos planas parengtas programiniu principu, nustatyti programoms keliami tikslai, uždaviniai ir priemonės jiems įgyvendinti, numatytas bendras bei pagal programas institucijos lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai. 2001 metais vykdytos programos apėmė Kultūros ministerijos, kaip asignavimų valdytojo, pavaldžių įstaigų, veiklą.

2000 metais ministerija vykdė 16 programų, 2001 metų strateginiame veiklos plane numatytos vykdyti 5 programos, 2001 metais pradėta vykdyti nenumatyta strateginiame plane programa 22.01. „Valdovų rūmų atstatymas“. 2001 metais Kultūros ministerija vykdė šias programas (10.1. priedas):

- **meninės kūrybos ir veiklos rėmimas (programos kodas 17. 01.).** Tikslas – skatinti kūrybinę veiklą ir meno įvairovę. Programa tęstinė, 2001 metais vykdoma sujungus šias 2000 metais vykdytas programas: profesionalaus meno rėmimas, valstybės švenčių rengimas (dalis programos), teatras-Rytų Lietuvai, parama meno kūrėjams (dalis programos) ir nacionalinių bei tarptautinių renginių rengimas (dalis programos). Programą numatyta vykdyti 2002 metais.
- **tarptautinių kultūros ryšių plėtra (programos kodas 18. 01.).** Tikslas – skleisti Lietuvos kultūrą užsienyje ir integruotis į Europos Sąjungą. Programa tęstinė, 2001 metais vykdoma sujungus šias 2000 metais vykdytas programas: tarptautinis kultūrinis bendradarbiavimas ir dalyvavimas ET ir ES veikloje. Programą numatyta vykdyti 2002 metais.
- **visuomenės informacinis aprūpinimas (programos kodas 19. 01.).** Tikslas – ugdyti informacinę visuomenę. Programa tęstinė, 2001 metais vykdoma sujungus šias 2000 metais vykdytas programas: visuomenės bibliotekinis informacinis aprūpinimas, muziejaus rinkinių kaupimas, išsaugojimas, populiarinimas, kultūros darbuotojų kvalifikacijos kėlimas ir valstybės valdymas. Programą numatyta vykdyti 2002 metais.
- **kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas (programos kodas 20. 01.).** Tikslas – sudaryti sąlygas visuomenei dalyvauti kultūroje ir ją vartoti. Programa tęstinė, 2001 metais vykdoma, sujungus šias 2000 metais vykdytas programas: etninės kultūros bei mėgėjų meninės veiklos vystymo rėmimas ir visuomeninės veiklos rėmimas (dalis programos). Programą numatyta vykdyti 2002 metais.

- **istorinės atminties išsaugojimas (programos kodas 21. 01.).** Tikslas – išsaugoti kultūros paveldą, jo kultūrinę vertę. Programa tęstinė, 2001 metais vykdoma sujungus šias 2000 metais vykdytas programas: valstybės švenčių rengimas (dalis programos), istorinių tyrimų vykdymas, pasipriešinimo dalyvių įamžinimas, Tuskulėnų rimties parko projektavimo darbai ir politinių kalinių kapų priežiūra. Programą numatyta vykdyti 2002 metais.

- **valdovų rūmų atstatymas (programos kodas 22. 01.).** Strateginiame 2001 metų plane nenumatytas šios programos vykdymas, tikslai, uždaviniai ir priemonės. Ministerija programą pradėjo vykdyti 2001 metais, numatė vykdyti 2002 metais.

2001 metų strateginiame plane numatytų programų tikslams įgyvendinti ministerija nustatė uždavinius, numatančius norimus gauti rezultatus bei uždavinių vertinimo kriterijus, išreikštus kiekybine išraiška.

Pagal 2000-05-03 LR finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu Nr. 112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 2 dalies 2.3.4. punktą vertinimo kriterijai – tai rodikliai, suteikiantys informaciją apie programas ir jų įgyvendinimo rezultatus. Jie turi būti realūs, tikslūs ir teisingi, naudojami įvertinant programas ir finansinę veiklą, rezultatus bei atliekant auditą. Metodikoje nurodyta, kad siekiant kad strateginio vertinimo procesas būtų efektyvus, būtina tinkamai parinkti vertinimo kriterijus – vieno vertinimo kriterijaus panaudojimas nėra pakankamas. Strateginio planavimo metodika buvo pradėta taikyti 2001 metais.

Kultūros ministerija privalėjo įvertinti, ar pasirinktų kriterijų pakanka, ar juos galima naudoti ataskaitų paruošimui, ar pasirinkti kriterijai gali sukurti išsamų vertinamos programos vaizdą. Strateginiame plane Ministerija numatė nepakankamus uždavinių vertinimo kriterijus.

Nenustatyti šie uždavinių vertinimo kriterijai:

- **kokybiniai**, kurie atsakytų į klausimą, kaip gerai buvo suteiktos paslaugos, nurodant vartotojų pasitenkinimą, išsamumą ir atitikimą paslaugų standartams.
- **išlaidų efektyvumo**, kurie apibūdina darbo rezultatų ir sunaudotų išteklių (išlaidų) santykį.

Numatytos priemonės kiekvienam programų uždaviniui įgyvendinti įvertintos kiekybiškai, nustatant materialinių išteklių poreikį kiekvienai priemonei, kaip nurodyta 2000-05-03 LR finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu Nr. 112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 2 dalies 2.3.3. punkte.

Pagal 2000-05-03 LR finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu Nr. 112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 4 dalies 4 pastraipą nustatyta, kad kiekviena institucija privalo turėti savo monitoringo sistemą. Tam tikslui institucijose turi būti reikia suformuota veiklos planavimo ir priežiūros sistema bei paskirti atsakingi asmenys, siekiant užtikrinti ne tik institucijos išsipareigojimų Vyriausybei vykdymą, bet ir planų, kuriais pati institucija siekia pagerinti darbo kokybę, įgyvendinimą. Pagal LR Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr. 379 nustatytą asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos II dalies 6

punktą institucijų vadovai iki biudžetinių metų pradžios turi paskirti atsakingus asmenis, kurie kontroliuotų kitų metų programų vykdymą ir atsiskaitytų vadovams jų nustatytais terminais.

Audito Kultūros ministerijoje metu Valstybės kontrolei nebuvo pateikti dokumentai apie asmenų, atsakingų už Kultūros ministerijos vykdomų programų kontrolę, paskyrimą 2001 metais. Lietuvos Respublikos Vyriausybei Ministerijos 2001-09-18 raštu Nr. 150-07-335 ir 2002-04-18 raštu Nr. 140-06-126 pateiktose 2001m pirmojo pusmečio ir metinėje programų vykdymo ataskaitų IV dalyje nurodyti asmenys, atsakingi už ministerijos vykdomas programas pasirašytinai nesupažindinti.

2001-05-09 kultūros ministro G. Kėvišo įsakymu Nr. 161 patvirtintas valstybės valdymo tobulinimo darbo grupės veiklos planas, pagal kurio 8 punktą numatyta iki 2001-10-08 išanalizuoti ministerijos vykdomas programas ir pateikti pasiūlymus dėl programų tęstinumo ar tikslingumo. Audito metu nebuvo pateikti dokumentai, patvirtinantys valdymo tobulinimo darbo grupės sudarymą, ir dokumentai, patvirtinantys asmenų, atsakingų už veiklos plane numatytas priemones bei savalaikį jų vykdymą, paskyrimą (žiūr. 1.2. priedą).

Vykdamas minėtą planą, ministerijos sekretorės D. Paknytės žodiniu įsakymu ministerijos atsakingiems asmenims buvo pavesta pateikti Valstybės kontrolei ataskaitas apie veiklos plane numatytų priemonių vykdymą.

Finansų ir turto valdymo skyriaus vadovė V. Virganavičiūtė nepateikė ataskaitos dėl Ministerijos vykdomų programų analizės ir pasiūlymų dėl programų tęstinumo ar tikslingumo.

Audito metu Kultūros ministrės R. Dovydenienės 2002-04-08 įsakymu Nr. 141 "Dėl programų vykdymo kontrolės užtikrinimo" buvo paskirti atsakingi už programų vykdymą ministerijos darbuotojai, kurie įpareigoti kontroliuoti bei užtikrinti priskirtų programų įgyvendinimą ir teikti ministerijos vadovybei informaciją dėl jų vykdymo eigos.

LR Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr. 379 patvirtintos programų vykdymo vertinimo tvarkos II dalies 9 punktas nustato, kad ataskaitos apie programų vykdymą Strateginio planavimo komitetui teikiamos biudžetiniams metams pasibaigus iki kovo 1 dienos, o III dalies 12 punktas, kad ataskaitos apie programų vykdymo vertinimą Finansų ministerijai – iki vasario 20 dienos. 2002-02-20 Kultūros ministerijos vidaus audito tarnyba pateikė ataskaitą Nr. 080-09 dėl 2001 metų Kultūros ministerijos (kartu su jai pavaldžiomis įstaigomis) vykdytų programų vertinimo. Vertinimas buvo atliktas neturint ataskaitų apie programų vykdymą.

LR Vyriausybės 2001-04-05 nutarimo Nr. 379 I punkto 1 dalis įpareigoja asignavimų valdytojus atlikti strateginiuose veiklos planuose numatytų programų vertinimą. Į Kultūros ministerijos strateginį planą nėra integruotos ir ministerijos audito tarnybos nebuvo vertinamos programos, vykdomos 2000-12-19 Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. IX-89 (su tolesniais jo papildymais ir pakeitimais) Kultūros ministerijos valdymo sričiai priskirtų institucijų: Kultūros

ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamento, Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, Lietuvos aklųjų bibliotekos, Lietuvos nacionalinio muziejaus, Lietuvos dalės muziejaus, Valstybinio M. K. Čiurlionio muziejaus, Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro, Lietuvos nacionalinio dramos teatro ir Lietuvos nacionalinės filharmonijos. (2001 metams viso šioms institucijoms buvo patvirtinta 63 902,0 tūkst.Lt asignavimų, gauta – 63 523,8 tūkst.Lt), (10.2. priedas).

Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo pakeitimo įstatymu (2001-07-11 VIII-1821) buvo patvirtintas LR biudžeto sandaros įstatymas, kurio 7 str numatyta asignavimų valdytojų atsakomybė. Šiame straipsnyje nurodyta, kad Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai įstatymų nustatyta tvarka atsako už savo vadovaujamų ir pavaldžių institucijų programų vykdymą bei teisingą buhalterinę apskaitą ir finansinių bei statistinių ataskaitų teisingumą ir jų apskaitos duomenų atitikimą.

Finansų ministro 2000-12-28 įsakymu Nr. 349a buvo patvirtintos Strateginio veiklos plano formos, iš kurių patvirtinta Forma 2 “200_ - 200_ m. programų, programų tikslų, uždavinių ir priemonių išlaidų suvestinė”. Minėtoje Formoje 2 šalia patvirtintų 200_ m. išlaidų yra reikalaujama nurodyti ankstesnių metų vykdymą. Audito metu Kultūros ministerijos Finansų ir turto valdymo skyriaus pateiktoje Formoje 2 nenurodytas ankstesnių, tai yra 2001 metų vykdymas pagal priemones, uždavinius ir programų tikslus, nurodomos patvirtintos 2001 metų išlaidos. Ministerija pateikė netikslią programų, programų tikslų, uždavinių ir priemonių išlaidų suvestinę Formą 2 (10.3. priedas).

Lietuvos Respublikos biudžeto išlaidų apskaita ir atskaitomybė organizuota ne pagal programų uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos formoje Nr. 2 išlaidos programoms vykdyti atspindėtos pagal valstybės funkcijas ir ekonominę klasifikaciją, vadovaujantis 2000-12-29 Finansų ministro įsakymu Nr. 352 patvirtintą valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją. Kultūros ministerijoje biudžeto išlaidų apskaita ir atskaitomybė nėra klasifikuota pagal kiekvienos vykdomos programos tikslą, uždavinį ir priemonę, todėl apskaitos duomenys neatspindi programos įvykdymo rezultatų ir neatsako į klausimą, ar nustatytas tikslas pasiektas mažiausiomis sąnaudomis. Pagal 2001-04-05 Lietuvos Respublikos nutarimą Nr. 379 Kultūros ministerijos Vidausaudito tarnyba įvertino 2001 metais vykdytas programas taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu ir pateikė išvadas bei rekomendacijas dėl programų tęstinumo, neturėdama duomenų apie šių programų vykdymą bei biudžeto lėšų panaudojimą pagal kiekvieną strateginiame plane numatytą tikslą, uždavinį bei priemonę (10.4. priedas).

IŠVADOS:

1. 2001 metų Kultūros ministerijos strateginiame veiklos plane numatyti kiekybiniai vykdomų programų uždavinių vertinimo kriterijai, nurodantys tik paslaugų ar prekių apimtį.

Strateginiame plane nėra numatytų kokybinių ir išlaidų efektyvumo vykdomų programų uždavinių vertinimo kriterijų, kaip nustatyta 2000-05-03 LR finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu Nr. 112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 2 dalies 2.3.4. punkte.

2. Kultūros ministerija nepakankamai kontroliavo ir analizavo 2001 metų programų vykdymą: ministro įsakymu nebuvo paskirti atsakingi darbuotojai už 2001 metų programų vykdymo kontrolę, nebuvo vykdomas 2001-05-09 kultūros ministro G. Kėvišo įsakymu Nr. 161 patvirtintas valstybės valdymo tobulinimo darbo grupės veiklos planas, pagal kurio 8 punktą iki 2001-10-08 neišanalizuotos ministerijos vykdomos programos ir nebuvo pateikti pasiūlymai dėl jų tęstinumo ar tikslingumo.

3. Į 2001 metų Kultūros ministerijos strateginį planą nėra integruotos ir ministerijos audito tarnybos nebuvo vertinamos programos, vykdomos ministerijos valdymo sričiai priskirtų nacionalinių institucijų: Kultūros vertybių apsaugos departamento, Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, Lietuvos aklujų bibliotekos, Lietuvos nacionalinio muziejaus, Lietuvos dalies muziejaus, Valstybinio M. K. Čiurlionio muziejaus, Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro, Lietuvos nacionalinio dramos teatro ir Lietuvos nacionalinės filharmonijos.

4. 2002-02-20 Kultūros ministerijos Vidaus audito tarnyba pateikė ataskaitą Nr. 080-09 dėl 2001 metų Kultūros ministerijos (kartu su jai pavaldžiomis įstaigomis) vykdytų programų vertinimo. Vertinimas buvo atliktas neturint duomenų apie programų vykdymą.

5. Kultūros ministerijoje biudžeto išlaidų apskaita ir atskaitomybė organizuota pagal valstybės funkcijas ir 2000-12-29 Finansų ministro įsakymu Nr. 352 patvirtintą valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją, ne pagal programų uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos formoje Nr. 2 išlaidos programoms vykdyti neatspindi Kultūros ministerijos programų įvykdymo rezultatų ir neatsako į klausimą, ar nustatyti tikslai pasiekti mažiausiomis sąnaudomis.

11. ASIGNAVIMŲ 18.01. “TARPTAUTINIŲ KULTŪROS RYŠIŲ PLĖTRA” IR 19.01. “VISUOMENĖS INFORMACINIS APRŪPINIMAS” PROGRAMOMS VYKDYTI PANAUDOJIMO AUDITAS

11. 1. BENDRA FINANSINĖ INFORMACIJA

Auditą atliko vyresnioji kontrolierė R. Keniausienė atrankos būdu, dokumentiniu, darbuotojų apklausos metodu, taikant analitines procedūras. Audituojamas laikotarpis – 2001 metai.

Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2000-12-19 Nr. IX-89) ir jo pakeitimo įstatymais (2001-

07-12 Nr. IX-454, 2001-12-11 Nr. IX-641) kultūros ministerijai ir jai pavaldžių įstaigų vykdomoms programoms buvo patvirtinta 83 740 tūkst. Lt asignavimų, iš jų: paprastosioms išlaidoms 76 726 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 16 438 tūkst. Lt, nepaprastosioms išlaidoms 7 014 tūkst. Lt. Iš jų valdovų rūmų atstatymo programai vykdyti 1 000 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos forma Nr. 2 duomenimis 2001 metais Kultūros ministerija programų vykdymui gavo 83 597, 3 tūkst.Lt asignavimų, iš jų Lietuvos Respublikos Vyriausybė iš Vyriausybės rezervo skyrė 874, 1 tūkst.Lt (11.1. priedas):

- **meninės kūrybos ir veiklos rėmimas (programos kodas 17. 01).** Pagal 2001-12-31 kultūros ministrės R. Dovydenienės patvirtintą patikslintą sąmatą šios programos vykdymui 2001 metais buvo patvirtinta 40 159, 0 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų, iš jų 534, 0 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos forma Nr. 2 duomenimis programai vykdyti gauta 40 010, 3 tūkst. Lt asignavimų (148, 7 tūkst.Lt mažiau arba 99, 6%).

- **tarptautinių kultūros ryšių plėtra (programos kodas 18. 01.).** Pagal 2001-12-31 kultūros ministrės R. Dovydenienės patvirtintą patikslintą sąmatą šios programos vykdymui 2001 metais buvo patvirtinta 3 349, 0 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų, iš jų 587, 0 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui. Gauta 3 244,7 tūkst.Lt asignavimų (104, 3 tūkst.Lt mažiau arba 96, 9%).

- **visuomenės informacinis aprūpinimas (programos kodas 19. 01.).** Pagal 2001-12-31 kultūros ministrės R. Dovydenienės patvirtintą patikslintą sąmatą šios programos vykdymui 2001 metais buvo patvirtinta 35 609, 0 tūkst. Lt išlaidų, iš jų 29403, 4 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų (tame skaičiuje 13 782, 0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 6 205, 6 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų. Gauta 35 052, 4 tūkst.Lt asignavimų (556, 6 tūkst.Lt mažiau arba 98, 4%), iš jų 29 044, 7 tūkst.Lt paprastosioms išlaidoms ir 6007, 7 tūkst.Lt nepaprastosioms išlaidoms.

- **kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas (programos kodas 20. 01.).** Pagal 2001-12-31 kultūros ministrės R. Dovydenienės patvirtintą patikslintą sąmatą šios programos vykdymui 2001 metais patvirtinta 3 045, 0 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų, iš jų darbo užmokesčiui 1357, 0 tūkst. Lt. Gauta 2 990, 6 tūkst.Lt asignavimų (54, 4 tūkst.Lt mažiau arba 98, 2%),

- **istorinės atminties išsaugojimas (programos kodas 21. 01.).** Pagal 2001-12-31 kultūros ministrės R. Dovydenienės patvirtintą patikslintą sąmatą šios programos vykdymui 2001 metais patvirtinta 1 152, 1 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų. Gauta 1 095, 9 tūkst.Lt asignavimų (56, 2 tūkst.Lt mažiau arba 95, 1%),

- **valdovų rūmų atstatymas (programos kodas 22. 01.).** Pagal 2001-12-31 kultūros ministrės R. Dovydenienės patvirtintą patikslintą sąmatą šios programos vykdymui 2001 metais patvirtinta 1 300, 0 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų. Gauta 1203, 4 tūkst.Lt asignavimų (96, 6 tūkst.Lt mažiau arba 92, 6%).

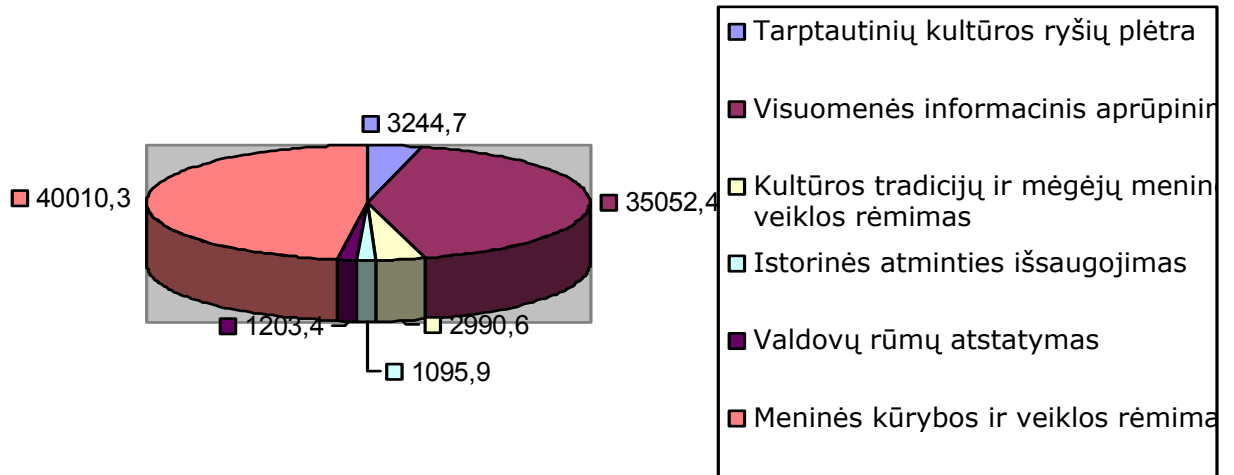
Ministerija kartu su pavaldžiomis įstaigomis 2001 metais vykdomoms programoms gavo 1016, 8 tūkst.Lt asignavimų mažiau, nei buvo skirta, iš jų asignavimų negavo šios programos: meninės kūrybos ir veiklos rėmimas - 148, 7 tūkst.Lt, tarptautinių kultūros ryšių plėtra - 104, 3 tūkst.Lt, visuomenės informacinis aprūpinimas - 556, 6 tūkst.Lt, kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas - 54, 4 tūkst istorinės atminties išsaugojimas – 56, 2 tūkst.Lt, valdovų rūmų atstatymas - 96,6tūkst.Lt.

2001 metais Kultūros ministerijos strateginiame plane numatyto lėšų poreikio ir gautų asignavimų programoms vykdyti analizė

Programos pavadinimas, kodas	2001 m. strateginiame plane numatytas lėšų poreikis	Patvirtinta sąmata metams, įskaitant patikslinimą	Gauta asignavimų	Gauta asignavimų, palyginant su, %	
				Strateginiame plane numatytu lėšų poreikiu	Patvirtinta sąmata metams, įskaitant patikslinimą
Meninės kūrybos ir veiklos rėmimas, 17.01.	40652,0	40159,0	40010,3	98,4	99,6
Tarptautinių kultūros ryšių plėtra, 18.01.	3207,0	3349,0	3244,7	101,2	96,9
Visuomenės informacinis aprūpinimas, 19.01.	36379,0	35609,0	35052,4	96,4	98,4
Kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas, 20.01.	3148,0	3045,0	2990,6	95,0	98,2
Istorinės atminties išsaugojimas, 21.01.	1138,0	1152,1	1095,9	96,3	95,1
Viso:	84524,0	83314,1	82393,9	97,5	98,9
Valdovų rūmų atstatymas, 22.01.	-	1300,0	1203,4	-	
Iš viso:	*	84614,1	83597,3	*	98,8

2001 metų strateginio veiklos plano duomenimis ministerija Tarptautinių ir kultūros ryšių plėtros programai vykdyti numatė 3207, 0 tūkst.Lt poreikį, gauta 3244, 7 tūkst.Lt asignavimų, tai yra 37, 7 tūkst.Lt daugiau nei buvo numatyta strateginiame veiklos plane.

2001 metais Kultūros ministerijos programoms vykdyti gauti asignavimai

IŠVADA:

2001 metais Kultūros ministerijos gauti asignavimai programai "Tarptautinių kultūros ryšių plėtra" vykdyti sudarė 3,9%, programai "Visuomenės informacinis aprūpinimas" - 41,9% visų gautų asignavimų sumos.

11. 2. 2001 METAIS ASIGNAVIMŲ NAUDOJIMO PROGRAMAI "TARPTAUTINIŲ KULTŪROS RYŠIŲ PLĖTRA" VYKDYTI AUDITAS

Auditą atliko vyresnioji kontrolierė R. Keniausienė atrankos būdu, dokumentiniu, darbuotojų apklausos metodu, taikant analitines procedūras. Audituojamas laikotarpis – 2001 metai.

Programos 18.01. Tarptautinių kultūros ryšių plėtra vykdymas numatytas įgyvendinant Kultūros ministerijos strateginiame veiklos plane suformuluotą institucijos tikslą, atitinkantį LR Vyriausybės strateginį tikslą – rengtis narystei Europos Sąjungoje: skleisti Lietuvos kultūrą užsienyje, integruotis į Europos sąjungą, dalyvaujant tarptautinėse kultūros programose ir bendruose projektuose, formuojant patrauklų Lietuvos įvaizdį užsienyje, vykdant narystės Europos Sąjungoje siekimo įsipareigojimus kultūrinio bendradarbiavimo srityje. Programos tikslai numatyti prioriteto tvarka.

Įgyvendinant programą, ministerija 2001 metų strateginiame veiklos plane numatė uždavinius ir kiekybinius jų vertinimo kriterijus: 18.01.01.01. - įgyvendintų programų (projektų) skaičius - 45, seminarų, konferencijų skaičius - 12, 18.01.01.02.- dalyvavimo ES ir ET programose skaičius - 4.

Nustatyti kiekybiniai programos uždavinių vertinimo kriterijai išreikšti konkrečiais dydžiais. Nenustatyti kokybiniai ir išlaidų efektyvumo uždavinių vertinimo kriterijai. Numatytos priemonės uždaviniams įgyvendinti įvertintos pinigine išraiška. Pagal ministerijos audito tarnybos 2002-02-20 atliktą programos vykdymo vertinimo išvadą 2001 metais programa buvo vykdoma taupiai, efektyviai ir rezultatyviai. Vertinimas buvo atliktas neturint duomenų apie programų

vykdymo rezultatus ir faktinį lėšų panaudojimą kiekvienai programos priemonei, uždaviniui bei tikslui.

2001 metais Kultūros ministerijoje vadovo įsakymu nebuvo paskirtas darbuotojas, atsakingas už šios programos vykdymą. Už programos vykdymą 2002-04-08 kultūros ministrės R. Dovydenienės įsakymu Nr. 141 atsakinga paskirta Tarptautinių ryšių ir Europos integracijos skyriaus vedėja D. Dapšienė.

Strateginiame plane numatytas bendras biudžeto lėšų poreikis 2001 metams programai vykdyti 3207 tūkst.Lt. Pagal 2001-12-31 Kultūros ministrės R. Dovydenienės patvirtintą sąmatą iš viso Tarptautinių kultūros ryšių programai buvo patvirtinta 3349 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų, iš jų 587 tūkst. Lt darbo užmokesčiui. Programos išlaidų sąmata sudaryta pagal valstybės funkciją 08.02.05. "Kitos kultūros įstaigos ir priemonės" ir biudžeto išlaidų ekonominę klasifikaciją. Atskirai patvirtintos išlaidos UNESCO komisijai finansuoti (317 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų) ir kitoms kultūros įstaigoms ir priemonėms, tame skaičiuje kultūros atašė Lietuvos Respublikos misijoje prie EB, Prancūzijoje ir Stokholme finansuoti (3032 tūkst. Lt), (žiūr. 11.1. priedą).

Pagal biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą (forma Nr. 2) minėtos programos vykdymui gauta 3349 tūkst. Lt asignavimų, kasinės išlaidos 3244,7 tūkst. Lt, faktinės išlaidos 3302,2 tūkst. Lt. Programoje 18.01. (funkcijos kodas 08.02.05., išlaidų straipsnis 1.01.3.30.) kasinės išlaidos mažesnės už faktines 87, 5 tūkst. Lt. Pagal Valstybės kontrolei pateiktą ministerijos buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėjos, vyriausiosios buhalterės V. Vasiljevienės paaiškinimą, kultūros atašė išlaikymo išlaidoms skirti asignavimai buvo pervesti 2000 metų gruodžio mėnesį, o faktinės išlaidos padarytos 2001 metų sausio mėnesį. Kultūros atašė sąskaitose liko pereinamasis likutis išlaikymo išlaidoms (11.2.1. priedas).

2001 metais 18.01. programos vykdymui viešosioms įstaigoms pervestų asignavimų auditas.

2001 metais iš programos 18.01. "Tarptautinių kultūros ryšių plėtra" lėšų viešosioms įstaigoms pagal su ministerija sudarytas sutartis viso buvo pervesta 401584 Lt asignavimų. Programą vykdė 10 viešųjų įstaigų (11.2.2. priedas). Pagal 2001-10-30 Kultūros ministrės įsakymu Nr. 349 patvirtintų Finansų ir turto valdymo skyriaus nuostatų 4.6. punktą skyrius kontroliuoja ir analizuoja įstaigų ir organizacijų išlaidų sąmatų vykdymą (11.2.3. priedas).

Pagal audito metu Valstybės kontrolei pateiktą Ministerijos Finansų ir turto valdymo skyriaus vedėjos V. Virganavičiūtės paaiškinimą skyrius analizuoja finansinę ir statistinę atskaitomybę, pateiktą ministerijai pavaldžių biudžetinių įstaigų, Finansų ministerijos nustatytais terminais ir tvarka. Kitoms institucijoms, vykdančioms ministerijos atitinkamas programas, lėšos pervedamos sutarties pagrindu ir apie jų panaudojimą institucijos atsiskaito programą kuriojančiam padaliniui sutartyje numatytais terminais. (11.2.4. priedas)

Tarptautinių ryšių ir Europos integracijos skyriaus nuostatuose, patvirtintuose Kultūros ministro 2001-10-30 įsakymu Nr. 349 nėra numatyta biudžeto lėšų panaudojimo kontrolė, vykdančią programą 18.01. “Tarptautinių kultūros ryšių plėtra”(11.2.5. priedas).

Audito metu Ministerija pateikė 18.01. programos vykdymui su viešosiomis įstaigomis sudarytų sutarčių kopijas. Pagal minėtų sutarčių 2.2.3. punktą gavus lėšas, per 10 dienų viešoji įstaiga įsipareigoja pateikti ministerijai biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitą (forma 2) ir, pasibaigus programai ir per 5 dienas pateikti Ministerijai informaciją apie faktinį lėšų panaudojimą. Sutartyse nenurodyta, kokiam ministerijos struktūriniam padalinii turi būti pateiktos biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitos ir kokiam skyriui - informacija apie faktinį lėšų panaudojimą. 2001 metais Ministerijoje nebuvo patvirtintos tvarkos dėl biudžeto asignavimų panaudojimo kontrolės pagal sudarytas sutartis su viešosiomis įstaigomis, vykdančiomis programą 18.01. “Tarptautinių kultūros ryšių plėtra”.

Viešosios įstaigos, 2001 metais vykdžiusios 18.01. programą, biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitas pateikė Ministerijos buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriui formoje 2 viena eilute – išlaidų straipsnyje 1.1.3.30. “Kitos išlaidos”. Audito metu buvo pateikta tik viešųjų įstaigų “Baroko kelias Lietuvoje” ir “Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centras” detali informacija apie faktinį gautų asignavimų panaudojimą, įvykdžius sutartyje numatytus įsipareigojimus. Kitos viešosios įstaigos informacijos apie faktinį lėšų panaudojimą Ministerijai nepateikė (11.2.6. priedas).

Pagal 18.01. programos vykdymui su viešosiomis įstaigomis sudarytų sutarčių 2.2.5. punktą viešosios įstaigos įsipareigoja pasibaigus programai pateikti išsamią ataskaitą, kurioje turi atsispindėti programoje numatytų tikslų įvykdymas, projekto visuomenei reikšmė, jo įgyvendinimo būdas, parama iš kitų finansavimo šaltinių, projekto dalyvių skaičius ir kiti faktoriai. Sutartyse nenurodoma konkreti data, iki kurios turi būti įvykdytas atitinkamas sutarties projektas, ataskaitos pateikimo data bei Ministerijos struktūrinis padalinys ar asmuo, atsakingas už projekto vykdymo kontrolę ir pateiktos ataskaitos turinio įvertinimą. Audito metu Valstybės kontrolei buvo pateiktos viešųjų įstaigų “Informacinė antena”, “Baroko kelias Lietuvoje” ir “Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centras” 2001 metais vykdžiusių programą 18.01., veiklos ataskaitos (11.2.6. priedas).

IŠVADOS:

1. 2001 metais Kultūros ministerija nepakankamai kontroliavo biudžeto asignavimų panaudojimą pagal patvirtintas sąmatas ir sudarytas sutartis su viešosiomis įstaigomis, vykdančiomis programą 18.01. “Tarptautinių kultūros ryšių plėtra:

1.1. pagal sutarčių su viešosiomis įstaigomis 2.2.3. punktą nepareikalavo ataskaitų apie faktinį biudžeto lėšų panaudojimą,

1.2. pagal sutarčių su viešosiomis įstaigomis 2.2.5. punktą nepareikalavo iš viešųjų įstaigų išsamių ataskaitų apie programoje numatytų tikslų įgyvendinimą,

- 1.3. sutartyse nenurodė konkrečios projektų įvykdymo datos bei ataskaitų pateikimo datos,
- 1.4. sutartyse nenurodė Ministerijos darbuotojų bei struktūrinių padalinių, atsakingų už asignavimų panaudojimo ir projekto vykdymo kontrolę bei pateiktos ataskaitos turinio įvertinimą.
2. 2001 metais Kultūros ministerijoje nebuvo nustatytos tvarkos, kuris ministerijos struktūrinis padalinys kontroliuoja ir analizuoja viešosioms įstaigoms 18.01. programos “Tarptautinių kultūros ryšių plėtra” vykdymui pagal sutartyse patvirtintas sąmatas pervestų biudžeto asignavimų panaudojimą.

11. 3. 2001 METAIS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMO PROGRAMAI 19.01. “VISUOMENĖS INFORMACINIS APRŪPINIMAS” VYKDYTI AUDITAS

Auditą atliko vyresnioji kontrolierė R. Keniausienė atrankos būdu, dokumentiniu, darbuotojų apklausos metodu, taikant analitines procedūras. Audituojamas laikotarpis – 2001 metai.

2001 metų strateginiame veiklos plane programos 19.01. “Visuomenės informacinis aprūpinimas” įgyvendinimui ministerija nustatė institucijos tikslą – ugdyti informacinę visuomenę, kaupiant ir saugant bibliotekų fondus, integruojantis į pasaulio bibliotekų tinklą, remiant raštijos paveldo leidybą, kaupiant, saugant ir populiarinant muziejų rinkinius, plečiant priėjimo prie interneto galimybes, modernizuojant kultūros įstaigų materialųjį turtą, keliant kultūros darbuotojų kvalifikaciją.

Įgyvendinant institucijos tikslą, ministerija 2001 metų strateginiame veiklos plane numatė programos tikslus, uždavinius ir priemones:

Programos 19.01. tikslas	Uždavinys ir vertinimo kriterijus	Uždavinio įvykdymas pagal audito tarnybos ataskaitą	Pagal strateginiame plane pateiktas uždavinių vykdymo ataskaitas	Priemonės	Pagal 2 formą numatytos lėšos, tūkst. Lt
19.01.01. Kaupiti ir saugoti bibliotekų fondus, integruotis į pasaulio bibliotekų tinklą	01. Skaitytojų apsilankymų skaičius 830 tūkst.	Įvykd.	871	01. Finansuoti 5 bibliotekas	10977
VISO 19.01.01. TIKSLUI:					10977
19.01.02. Remti Lietuvos kultūros istorijai svarbių knygų leidybą	01. Dotuojamų knygų pavadinimų skaičius 79	Įvykd.	75 iš dalies į vykd	01. Dalina finansuoti knygų leidybą	1864
VISO 19.01.02. TIKSLUI:					1864
19.01.03. Kaupiti, saugoti, populiarinti muziejų rinkinius	01. Muziejų lankytojų skaičius 780 tūkst.	Įvykd.	903	01. Finansuoti 13 muziejų, Signatarų namus, Trakų istorinį parką	10688 619
VISO 19.01.03. TIKSLUI: t. sk. nepaprastųjų išlaidų:					11307 259

19.01.04. Modernizuoti kultūros įstaigų materialinę bazę	01. Parengti projektinę techninę dokumentaciją statyboms I projektas 02. Rekonstruoti ir suremontuoti pastatus, 20 objektų 03. Užtikrinti, kad įstaigos būtų aprūpintos būtiniausia technika ir technologija – vertinimo kriterijus nenustatytas	Neįvykd. Neįvykd. Neįvykd.		01. Suprojektuoti objektus 01. Finansuoti projektavimo ir einamojo remonto darbus (nepaprastosios išlaidos) 01. Įsigyti kompiuterius, transporto priemones, technologinę įrangą (nepaprastosios išlaidos)	0 5716 700
VISO 19.01.04. TIKSLUI: t. sk. nepaprastųjų išlaidų:					6416 6416
05. Kelti kultūros darbuotojų kvalifikaciją	01. Kursų, seminarų, projektų skaičius 55, dalyvių skaičius 1700	Įvykd.	56 1760	01. Finansuoti kultūros darbuotojų tobulinimosi centro veiklą	698
VISO 19.01.05. TIKSLUI:					698
06. Išplėsti priėjimo prie interneto galimybes (bibliotekose)	01. Kompiuterizuotų darbo vietų įsteigimas ir pajungimas prie interneto - 330	Įvykd.	290 iš dalies įvykd	01. Finansuoti komp. technikos diegimą ir naujų darbo vietų sukūrimą	2170
VISO 19.01.06. TIKSLUI: t. sk. nepaprastųjų išlaidų:					2170 1900
07. Koordinuoti kultūros įstaigų veiklą ir kultūros projektų įgyvendinimą	01. Vykdomų ir vadovaujamų programų skaičius – 5, paruoštų norminių dokumentų skaičius - 2	Įvykd. Įvykd.	6	01. Finansuoti ministerijos veiklą	2947
VISO 19.01.07. TIKSLUI:					2947
VISO PROGRAMAI 19.01. t. sk. nepaprastųjų išlaidų					36379,0 8575,0

Kultūros ministerija programos 19.01. “Visuomenės informacinis aprūpinimas” tikslams pasiekti numatė uždavinius, kuriems nustatė kiekybinius vertinimo kriterijus. Nenustatytas vertinimo kriterijus programos uždaviniui 19.01.04.03. – užtikrinti, kad įstaigos būtų aprūpintos būtiniausia technika ir technologija. Pinigine išraiška – 700 tūkst.Lt įvertinta priemonė minėtam uždaviniui įgyvendinti: įsigyti kompiuterius, transporto priemones, technologinę įrangą.

Nenustatyti šie 19.01. programos uždavinių vertinimo kriterijai:

- kokybiniai, kurie atsakytų į klausimą, kaip gerai buvo suteiktos paslaugos, nurodant vartotojų pasitenkinimą, išsamumą ir atitikimą paslaugų standartams.
- išlaidų efektyvumo, kurie apibūdina darbo rezultatų ir sunaudotų išteklių (išlaidų) santykį.

Kultūros ministerija numatė priemones kiekvienam programos uždaviniui įgyvendinti ir jas įvertino kiekybiškai, nustatant materialinių išteklių poreikį kiekvienai priemonei, kaip nurodyta 2000-05-03 LR finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu Nr. 112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 2 dalies 2.3.3. punkte.

Strateginiame veiklos plane 2001 metams 19.01. programai vykdyti numatytas bendras 35609,0 tūkst.Lt biudžeto lėšų poreikis, gauta 35052,4 tūkst.Lt asignavimų, padaryta 35052,4 tūkst.Lt kasinių išlaidų. Ministerija programai vykdyti negavo 556,6 tūkst.Lt asignavimų.

Ministerijos audito tarnybos pateiktoje ataskaitoje dėl 2001 metų programų vykdymo konstatuota, kad dėl lėšų trūkumo neįvykdytas 19.01. programos tikslas 04 – modernizuoti kultūros

įstaigų materialinę techninę bazę. Šiam tikslui įgyvendinti neįvykdyti nustatyti uždaviniai: neparengta projektinė techninė dokumentacija statyboms (1 projektas), nerekonstruoti ir nesuremontuoti pastatai (20 objektų), neužtikrintas įstaigų aprūpinimas būtiniausia technika ir technologija (strateginiame plane nenustatytas šio uždavinio vertinimo kriterijus). Taip pat neįvykdytos numatytos priemonės kiekvienam minėtų uždavinių, tai yra: 2001 metais nebuvo projektuojami objektai, finansuojami projektavimo ir einamojo remonto darbai ir įsigyti kompiuteriai, transporto priemonės bei technologinė įranga.

Pagal žodinį Finansų ir turto valdymo skyriaus vedėjos V. Virganavičiūtės paaiškinimą Ministerija negavo lėšų investicinėms programoms įgyvendinti.

Pagal audito metu Valstybės kontrolei Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėjos V. Vasiljevienės pateiktą paaiškinimą dėl ilgalaikio turto įsigijimo ir rekonstravimo darbų 2001 metais nustatyta, kad Ministerija programos 19.01. nepaprastosioms išlaidoms skirtas lėšas panaudojo sekančiai (11.3.1. priedas):

Funkcija	Panaudotos lėšos, tūkst.Lt	Pagrindas
Pastatų rekonstrukcija, remontas ir statyba		
08.02.01.	600,0	A. Mickevičiaus viešoji biblioteka (rekonstrukcija)
	543,1	I. Simonaitytės viešoji biblioteka (statyba)
08.02.04.	500,0	Vilniaus mažasis teatras (rekonstrukcija)
	310,0	Orkestras "Trimitas" (pastato pritaikymas orkestro veiklai)
08.02.05.	841,1	"Vilniaus pilių direkcija"(investiciniai projektai)
08.09.01.	348,9	Kultūros ministerija (rekonstrukcija)
Ilgalaikio turto įsigijimas		
08.02.01.	1409,6	Centralizuotos lėšos (kompiuteriai, spausdintuvai, programos bibliotekoms)
	385,5	Bibliotekos (kompiuterinė technika, programos, ūkinis inventoriųs)
08.02.02.	227,1	Muziejai (kompiuterinė technika, programos, muziejinės vertybės)
08.02.04.	305,0	Teatrai ir koncertinės organizacijos (kompiuterinė technika, programos, transporto priemonės, ūkinis inventoriųs)
08.02.05.	56,8	Kitos kultūros įstaigos (kompiuterinė technika, programos, ūkinis inventoriųs)
08.09.01.	33,0	Kultūros ministerija (ūkinis inventoriųs ryšių priemonės)

Kultūros ministerijoje biudžeto išlaidų apskaita ir atskaitomybė organizuota pagal valstybės funkcijas ir ekonominę išlaidų klasifikaciją, vadovaujantis 2000-12-29 Finansų ministro įsakymu Nr. 352 patvirtinta valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, o ne pagal programų tikslus, uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti (11.3.2. priedas).

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos formoje Nr. 2 išlaidos programoms vykdyti neatspindi programų įvykdymo rezultatų, todėl negalima nustatyti, ar programos 19.01.

tikslai (tame skaičiuje ir tikslas 04 – modernizuoti kultūros įstaigų materialinę techninę bazę) pasiekti, ar šiems tikslams pasiekti nustatyti uždaviniai buvo vykdomi mažiausiomis sąnaudomis, nes biudžeto išlaidos nėra kaupiamos pagal priemones kiekvienam programos uždaviniui vykdyti.

Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo pakeitimo įstatymu (2001-07-11 VIII-1821) buvo patvirtintas LR biudžeto sandaros įstatymas, kurio 7 str numatyta asignavimų valdytojų atsakomybė. Šiame str nurodyta, kad Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai įstatymų nustatyta tvarka atsako už savo vadovaujamų ir pavaldžių institucijų programų vykdymą bei teisingą buhalterinę apskaitą ir finansinių bei statistinių ataskaitų teisingumą ir jų apskaitos duomenų atitikimą.

Finansų ministro 2000-12-28 įsakymu Nr. 349a buvo patvirtintos Strateginio veiklos plano formos, iš kurių patvirtinta Forma 2 “200_ - 200_ m. programų, programų tikslų, uždavinių ir priemonių išlaidų suvestinė”. Minėtoje Formoje 2 šalia patvirtintų 200_ m. išlaidų yra reikalaujama nurodyti ankstesnių metų vykdymą. Audito metu Kultūros ministerijos Finansų ir turto valdymo skyriaus pateiktoje Formoje 2 nenurodytas ankstesnių, tai yra 2001 metų vykdymas pagal priemones, uždavinius ir programų tikslus, nurodomos patvirtintos 2001 metų išlaidos. Ministerija pateikė biudžeto išlaidų sąmatų ir skaičiavimų Formą 2, nenurodydama 2001 metų vykdymo.

Lietuvos Respublikos biudžeto išlaidų apskaita ir atskaitomybė organizuota ne pagal programų uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti. Kultūros ministerija patvirtino 2001 metų biudžeto išlaidų sąmatą pagal kiekvieną vykdomą programą, klasifikuojant išlaidas pagal valstybės funkcijas. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos formoje Nr. 2 išlaidos programoms vykdyti atspindėtos pagal valstybės funkcijas ir 2000-12-29 Finansų ministro įsakymu Nr. 352 patvirtintą valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją. Pagal 2001-04-05 Lietuvos Respublikos nutarimą Nr. 379 Kultūros ministerijos audito tarnyba įvertino 2001 metais vykdytą programą “Visuomenės informacinis aprūpinimas” taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu ir pateikė išvadas, neturėdama ataskaitų apie šių programų vykdymą bei biudžeto lėšų panaudojimą pagal kiekvieną strateginiame plane numatytą priemonę.

19.01. programos “Visuomenės informacinis aprūpinimas” asignavimų leidybai (funkcija 08.03.01.) panaudojimo auditas

Atrankos būdu atliktas 19.01. programos “Visuomenės informacinis aprūpinimas” leidybai (funkcinė klasifikacija 08.03.01.) patvirtintų išlaidų sąmatų ir panaudotų asignavimų auditas.

2001 metams pagal 2001-12-31 kultūros ministrės R. Dovydenienės patvirtintą patikslintą ataskaitinio laikotarpio sąmatą buvo numatyta leidybai skirti viso 2674,0 paprastųjų išlaidų (ekonominė klasifikacija 1.01.3.30. kitos išlaidos). Pagal biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą forma Nr. 2 ministerija 2001 metais leidybai gavo 2609,4 tūkst. Lt asignavimų, padarė 2609,4 tūkst.Lt kasinių išlaidų ir 2596,6 tūkst.Lt faktinių išlaidų.

2001 metams pagal 2001-01-10 viceministrės I. Marčiulionytės patvirtintą sąmatą leidybai numatytos sekančios programos 19.01. “Visuomenės informacinis aprūpinimas” biudžeto išlaidos (11.3.3. priedas):

1. Knygų leidybos rėmimo programai – **1 530,0 tūkst.Lt**. Šiai programai vykdyti, atsižvelgiant į Literatūros ir leidybos ekspertų komisijos rekomendacijas, 2001-02-12 kultūros ministro G. Kėvišo įsakymu Nr. 44 patvirtintas remiamų leidinių sąrašas ir numatytos skirti lėšos kiekvienai leidyklai bei leidiniui, viso 1466,8 tūkst.Lt.

2. Europos literatūros ir kultūros paminklų bei senosios Lietuvos raštijos pristatymo programai – **250,0 tūkst.Lt**. Šiai programai vykdyti 2001-06-19 kultūros ministro G. Kėvišo įsakymu Nr. 216 patvirtintas iš dalies finansuojamų leidinių temomis “Europos literatūros ir kultūros paminklai” ir “Senosios Lietuvos raštijos paminklai” sąrašas ir numatytos skirti lėšos kiekvienai leidyklai bei leidiniui, viso 253,1 tūkst.Lt.

3. Knygos meno konkursui “Vilnius 2000” numatyta skirti **13,5 tūkst.Lt** lėšų (projektą vykdo Kultūros ministerija).

4. Tarptautinėms knygų mugėms:

Frankfurto – **33,5 tūkst.Lt** - sąmata nepateikta vertinimui.

Jeruzalės – **37,0 tūkst.Lt**. - 2001-04-09 sutartis Nr 01/50 su VšĮ “Lietuviškos knygos”.

Iš viso pagal 2001-01-10 sąmatą 2001 metams patvirtintos programos 19.01. “Visuomenės informacinis aprūpinimas” **1864,0 tūkst.Lt** išlaidos leidybos programai (funkcija 08.03.01.).

Pažymėtina, kad audito metu Valstybės kontrolei vertinimui nebuvo pateikta 2001 metų Frankfurto knygų mugės sąmata. 2001-01-10 viceministrės I. Marčiulionytės patvirtintoje leidybos sąmatoje minėtai knygų mugėi 33,5 tūkst.Lt biudžeto išlaidų buvo numatyta skirti nesant sudarytos sąmatos.

Pagal 2001-04-09 sutarties Nr. 01/50, sudarytos su viešąja įstaiga “Lietuviškos knygos” dėl Lietuvos nacionalinio stendo pristatymo Jeruzalės knygų mugėje, 2.2.4. punktą minėta viešoji įstaiga įsipareigojo pasibaigus mugėi, pateikti Ministerijai išsamią ataskaitą apie programoje numatytų tikslų įvykdymą. Jeruzalės knygų mugė vyko 2001-05-07 – 2001-05-11. VšĮ “Lietuviškos knygos” ataskaitą apie projekto vykdymą ir biudžeto lėšų panaudojimą pristatė 2002-01-10 Bibliotekų ir leidybos skyriui, biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą (forma 2, išlaidų straipsnis 1.1.3.30.) – Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriui. Sutartyje nenumatyta pateikti ataskaitą apie projektui skirtų biudžeto lėšų panaudojimą bei nenustatyta konkrečiai atskaitos apie programoje numatytų tikslų įvykdymą pateikimo data, neįvardinti Ministerijos atsakingi asmenys, kurie privalo kontroliuoti biudžeto lėšų, skirtų šiam projektui panaudojimą (11.3.4. priedas).

Pagal 2000-10-18 Kultūros ministro įsakymu Nr. 370 patvirtintus Bibliotekų ir leidybos skyriaus nuostatus skyriaus funkcijoms nepriskirta biudžeto asignavimų panaudojimo kontrolė pagal sutartis, sudarytas su leidybos ar mugių organizavimo bei pristatymo projektų vykdytojais (11.3.5. priedas).

Pagal 2001-08-17 Finansų ministerijos pažymą Nr. 53 apie biudžeto pasikeitimus, Kultūros ministerijai leidybos programai 2001 metais papildomai buvo skirta **800 tūkst.Lt**, tame skaičiuje 100 tūkst.Lt III ketvirtyje ir 700 tūkst.Lt IV ketvirtyje. Visa ši suma pagal 2001-08-30 kultūros viceministrės I. Marčiulionytės patvirtintą finansinės veiklos sąmatą Nr. S140/01-21 buvo numatyta Lietuvos pristatymui 2002 metų Frankfurto knygų mugėje (11.3.6. priedas):

- I. – 108 tūkst.Lt tiesioginėms biuro išlaidoms,
- II. – 178 tūkst.Lt pagrindinės 2002 metų Lietuvos ekspozicijos rengimui,
- III. – 140 tūkst.Lt projektams, kuriuos vykdo viešoji įstaiga “Lietuviškos knygos”,
- IV. – 104 tūkst.Lt kultūrinių programų finansavimui,
- V. – 230 tūkst.Lt leidybos programų finansavimui,
- VI. – 40 tūkst.Lt viešiesiems ryšiams ir darbui su žiniasklaida.

Pagal audito metu Kultūros ministerijos Valstybės kontrolei pateiktą 2001 metų sąmatos įvykdymo analizę nustatyta, kad: leidybai panaudota 421,7 tūkst.Lt, darbo užmokesčiui 53,241 tūkst.Lt, komandiruotėms į Lenkiją, Frankfurtą, Maskvą 25,297 tūkst.Lt, renginio išlaidoms 23,566 tūkst.Lt, ryšių išlaidoms 1,736 tūkst.Lt, kitoms išlaidoms 14,229 tūkst.Lt, pristatymo išlaidoms 260,193 tūkst.Lt (11.3.7. priedas).

Audito metu pagal Kultūros ministerijos pateiktus dokumentus dėl asignavimų panaudojimo pagal patvirtintą 2001 metų sąmatą Nr. S140/01-21 Lietuvos pristatymui 2002 metų Frankfurto knygų mugėje, nustatyta:

- 2001 metais Kultūros ministerija nebuvo įsteigusi biuro, kuris koordinuotų pasiruošimą 2002 metų Frankfurto knygų mugėi. Viešoji įstaiga “Dalyvavimo Frankfurto knygų mugėje organizacinis komitetas” Vilniaus miesto savivaldybės rejestro tarnyboje įregistruota 2002-01-16, rejestro Nr. VŠ2002-13. Pagal įregistravimo pažymėjimą numatytas neribotas viešosios įstaigos veiklos laikotarpis, tačiau jos 2002-01-02 steigimo akto III dalyje nustatytas ribotas įstaigos veiklos laikotarpis: nuo 2002-01-16 iki 2002-12-31 (steigėjas – Kultūros ministerija, numatytas steigėjo įnašas pradiniam kapitalui suformuoti 200 Lt). 2001 m. Frankfurto knygų mugės koordinatore nuo 2001-06-04 Kultūros ministerijoje pagal darbo sutartį priimta dirbti R. Drazdauskienė, kuri nuo 2001-07-03 pagal darbo sutarties sąlygas įpareigota koordinuoti ir 2002 metų Frankfurto knygų mugės kultūrinės programos rengimą ir pristatymą. Pagal terminuotą sutartį nuo 2001-08-01 iki 2001-12-29 priimta dirbti E. Markevičienė įpareigota organizuoti ryšius su visuomene ir koordinuoti pasirengimo bei pristatymo 2001 m ir 2002 m Frankfurto knygų mugėse

biuro veiklą. Minėtų darbuotojų atlyginimams panaudota 53,241 tūkst.Lt asignavimų, kai sąmatoje numatyta 40 tūkst.Lt.

- Knygų leidybos programoms finansuoti panaudota 421,7 tūkst.Lt asignavimų, kai sąmatoje numatyta 230 tūkst.Lt. Pažymėtina, kad iš 17 finansuotų 2001 metais leidinių 13 pagal sutartis numatyta išleisti 2002 metų III ketvirtį, 4 leidinius – 2002 metų I ketvirtį.

- Viešosios įstaigos “Lietuviškos knygos” vykdomiems projektams finansuoti panaudota 169,0 tūkst.Lt, kai sąmatoje numatyta minėtos įstaigos vykdomiems projektams skirti 140,0 tūkst.Lt asignavimų. Pagal sudarytą su viešąja įstaiga “Lietuviškos knygos” sutarčių 2.2.5. straipsnį pasibaigus projektui, įstaiga įsipareigoja pateikti išsamią ataskaitą, kurioje turi atsispindėti programoje numatytų tikslų įvykdymas, projekto visuomenei reikšmė, jo įgyvendinimo būdas, parama iš kitų finansavimo šaltinių, projekto dalyvių skaičius ir kiti faktoriai. Kultūros ministerijos sudarytose su minėta viešąja įstaiga sutartyse 2001-09-11 Nr 01/301, 2001-09-11 Nr. 01/300, 2001-09-11 Nr. 01/299, 2001-11-23 Nr.01/387 nenurodytos tikslios projektų vykdymo ataskaitų pateikimo datos. Viešoji įstaiga “Lietuviškos knygos” audito metu Bibliotekų ir leidybos skyriui pateikė 2002-01-10 ataskaitas apie 2001 metais (nuo rugsėjo mėn) vykdytus projektus. Pažymėtina, kad viešoji įstaiga nepanaudojo visų pagal 2001-12-05 sutartį Nr. 01/403 Lietuvos literatūros vertimų rėmimui ministerijos skirtų 80 tūkst.Lt asignavimų ir 4 tūkst.Lt grąžino į ministerijos atsiskaitomąją sąskaitą (2001-12-21 pavedimas Nr. 78), (11.3.8. priedas).

- 2001-09-12 Kultūros ministerija su Lietuvos leidėjų asociacija sudarė sutartį Nr. 01/305 pagal kurios 2.1.1. straipsnį asociacijai skirta 90 tūkst.Lt asignavimų Lietuvos knygų leidybos pristatymui tarptautinėje 2001 metų Frankfurto knygų mugėje. Pagal minėtos sutarties 1 straipsnį - “Sutarties objektas” yra Lietuvos knygų leidybos pristatymo tarptautinėje Frankfurto knygų mugėje 2001 m. įgyvendinimas.

Pagal 2001-01-10 viceministrės I. Marčiulionytės patvirtintą leidybos sąmatą numatyta 2001 metų Frankfurto mugei skirti 33,5 tūkst.Lt asignavimų, todėl minėti 90 tūkst.Lt Lietuvos leidėjų asociacijai Lietuvos knygų leidybos pristatymui tarptautinėje 2001 metų Frankfurto knygų mugėje skirti asignavimai neturėtų būti priskiriami 2002 metų Frankfurto mugės išlaidoms (11.3.9. priedas).

Atlikus Kultūros ministerijos 19.01. programos vykdymui leidybai (funkcija 08.03.01.) patvirtintų išlaidų ir gautų asignavimų panaudojimo auditą nustatyta, kad leidyklos, viešosios įstaigos ir kiti projektų vykdytojai gautų asignavimų panaudojimą atsiskaito Ministerijos buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriui, pristatydami biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitą (forma 2, išlaidų straipsnis 1.1.3.30.).

Pagal su Kultūros ministerija sudarytas sutartis pasibaigus projektui, įstaiga, vykdydama projektą, įsipareigoja pateikti išsamią ataskaitą, kurioje turi atsispindėti programoje numatytų tikslų įvykdymas, projekto visuomenei reikšmė, jo įgyvendinimo būdas, parama iš kitų finansavimo

šaltinių, projekto dalyvių skaičius ir kiti faktoriai. Minėtos ataskaitos pateikiamos Bibliotekų ir leidybos skyriui. Sutartyse nenumatyta konkreti ataskaitų pateikimo data ir neaptarti projektų vykdymo terminai, nenumatyti atsakingi Ministerijos asmenys ar struktūriniai padaliniai, kurie kontroliuotų vykdomus projektus ir gautų asignavimų panaudojimą pagal sutartyse pateiktas sąmatas. 2001 metais vykdydama programą 19.01. “Visuomenės informacinis aprūpinimas” Ministerija neužtikrino asignavimų leidybai (funkcija 08.03.01.) panaudojimo kontrolės ir nenustatė projektų pagal sudarytas sutartis vykdymo kontrolės tvarkos.

19.01. programos “Visuomenės informacinis aprūpinimas” asignavimų “Centrinės institucijos” (funkcija 08.09.01.) panaudojimo auditas

2001 metams pagal 2001-12-31 kultūros ministrės R. Dovydėnienės patvirtintą patikslintą ataskaitinio laikotarpio sąmatą buvo numatyta valdymui skirti viso 3222,0 tūkst. Lt biudžeto lėšų, tame skaičiuje: 2838,0 paprastųjų išlaidų (tame skaičiuje 1609,0 tūkst.Lt darbo užmokesčiui) ir 384,0 nepaprastųjų išlaidų. Pagal biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą forma Nr. 2 ministerija 2001 metais pagal funkciją “Centrinės institucijos” gavo iš viso 3145,2 tūkst.Lt asignavimų, padarė 3145,2 tūkst.Lt kasinių išlaidų ir 3161,5 tūkst.Lt faktinių išlaidų.

Audito metu nustatyta, kad 1985 – 1986 metais buvo rekonstruotas Kultūros ministerijos priestatas (Basanavičiaus 5, Vlnius), jo rūsyje įrengiant pirtį (5.5. priedas). Rūsio bendras plotas 3275, 19 kv. m, vertė po indeksavimo 1068,55 tūkst. Lt (priedas). Bendras pirties plotas 89, 73 kv. m.

2001 ir 2002 metais minėtos pirties paslaugomis naudojosi Ministerijos darbuotojai savo poreikiams. Audito metu Ministerijos Ūkio skyriaus vedėjas pateikė raštu atsakymus į klausimus dėl pirties paslaugų (5.7.-5.9 priedai). Juose nurodyta, kad nėra sudaryta pirties paslaugų išlaidų sąmata, nenustatyta naudojimosi pirtimi kaina, nevedama pirties paslaugų išlaidų apskaita bei neatliekama jų analizė. Pirtyje nefiksuojamas vandens ir elektros energijos sunaudojimas, nes pirties patalpose nėra atskirų elektros ir vandens apskaitos skaitiklių. Pastato išlaikymo išlaidos vykdomos iš programos “Visuomenės informacinis aprūpinimas” (kodas 19.01), išlaidų klasifikacija pagal valstybės funkcijas “Centrinės institucijos” (kodas 08.09.01) lėšų. Ministerija programos “Visuomenės informacinis aprūpinimas” lėšas, skirtas valdymui, naudoja neefektyviai ir netaupiai.

IŠVADOS:

1. Kultūros ministerijos 2001 metų strateginiame veiklos plane kiekvienam programos 19.01. “Visuomenės informacinis aprūpinimas” tikslui pasiekti numatyti uždaviniai, kuriems nustatyti kiekybiniai vertinimo kriterijai. Nenustatytas vertinimo kriterijus programos uždaviniui 19.01.04.03. – užtikrinti, kad įstaigos būtų aprūpintos būtiniausia technika ir technologija, kaip kad nustatyta 2000-05-03 LR finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro įsakymu Nr. 112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 2 dalies 2.3.4. punkte.

2. Nenustatyti šie 19.01. programos uždavinių vertinimo kriterijai:

- kokybiniai, kurie atsakytų į klausimą, kaip gerai buvo suteiktos paslaugos, nurodant vartotojų pasitenkinimą, išsamumą ir atitikimą paslaugų standartams.

- išlaidų efektyvumo, kurie apibūdina darbo rezultatų ir sunaudotų išteklių (išlaidų) santykį.

3. Kultūros ministerijoje biudžeto išlaidų apskaita ir atskaitomybė organizuota pagal valstybės funkcijas ir 2000-12-29 Finansų ministro įsakymu Nr. 352 patvirtintą valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją, o ne pagal programų tikslus, uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos formoje Nr. 2 išlaidos 19.01. programai vykdyti neatspindi jos įvykdymo rezultatų.

4. Kultūros ministerija nepakankamai kontroliavo 19.01. programos vykdymui pagal atskirus projektus leidybai (funkcija 08.03.01.) skirtų biudžeto asignavimų panaudojimą:

4.1. 2001-01-10 viceministrės I. Marčiulionytės patvirtintoje 2001 metų 19.01. programos leidybos (funkcija 08.03.01.) sąmatoje minėtai knygų mugei 33,5 tūkst.Lt biudžeto išlaidų buvo numatyta skirti nesant sudarytos sąmatos.

4.2. 2001 metais nebuvo įsteigtas biuras, kuris koordinuotų pasiruošimą 2002 metų Frankfurto knygų mugei, nors pagal 2001-08-30 kultūros viceministrės I. Marčiulionytės patvirtintą finansinės veiklos sąmatą Nr. S140/01-21 buvo numatyta 108 tūkst.Lt skirti tiesioginėms biuro išlaidoms.

4.3. Pagal 2001-08-30 kultūros viceministrės I. Marčiulionytės patvirtintą finansinės veiklos sąmatą Nr. S140/01-21 buvo numatyta 230 tūkst.Lt knygų leidybos programoms finansuoti. Faktiškai panaudota 421,7 tūkst.Lt asignavimų.

4.4. 2001-09-12 Kultūros ministerija su Lietuvos leidėjų asociacija sudarė sutartį Nr. 01/305 pagal kurios 2.1.1. straipsnį asociacijai skirta 90 tūkst.Lt asignavimų Lietuvos knygų leidybos pristatymui tarptautinėje 2001 metų Frankfurto knygų mugėje. Lietuvos leidėjų asociacijai Lietuvos knygų leidybos pristatymui tarptautinėje 2001 metų Frankfurto knygų mugėje skirti asignavimai neturėtų būti priskiriami 2002 metų Frankfurto mugės išlaidoms.

5. Leidyklos, viešosios įstaigos ir kiti leidybos programos projektų vykdytojai už gautų asignavimų panaudojimą atsiskaito Ministerijos buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriui, pristatydami biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą (forma 2, išlaidų straipsnis 1.1.3.30.).

6. Kultūros ministerija, sudarydama sutartis su leidyklomis, viešosiomis įstaigomis ir kitais leidybos programos projektų vykdytojais, nenurodo konkrečios projektų įvykdymo datos bei ataskaitos pateikimo termino, Ministerijos darbuotojų bei struktūrinių padalinių, atsakingų už asignavimų panaudojimo ir projekto vykdymo kontrolę bei pateiktos ataskaitos turinio įvertinimą.

7. 2001 metais Kultūros ministerijoje nebuvo nustatytos tvarkos, kurias ministerijos struktūrinis padalinys kontroliuoja ir analizuoja 19.01. programos vykdymui pagal sutartyse su leidybos projektų vykdytojais patvirtintas sąmatas pervestų biudžeto asignavimų panaudojimą.

8. Ministerija programos "Visuomenės informacinis aprūpinimas" lėšas, skirtas valdymui, naudoja neefektyviai ir netaupiai.

VALSTYBĖS KONTROLĖS IŠVADA:

1. Valstybės kontrolė atliko Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos 2001 metų suvestinės finansinės atskaitomybės ir asignavimų panaudojimo programoms "Tarptautinių kultūros ryšių plėtra" ir "Visuomenės informacinis aprūpinimas" vykdyti auditą. Už šią finansinę atskaitomybę ir asignavimų panaudojimą kaip asignavimų valdytojas yra atsakinga Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija.

2. Audito metu testais buvo tikrinami duomenys, patvirtinantys finansinėje atskaitomybėje pateiktas sumas ir jų paaiškinimus, vertinami naudojami apskaitos principai, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemos, finansinės atskaitomybės pateikimas pagal nustatytą tvarką, asignavimų panaudojimas programoms "Tarptautinių kultūros ryšių plėtra" ir "Visuomenės informacinis aprūpinimas" vykdyti, Kultūros ministerijos vidaus audito tarnybos atlikti reikšmingi vertinimai.

3. Mes suplanavome auditą taip, kad gautume visą, mūsų manymu, reikalingą informaciją ir paaiškinimus, kurie suteiktų pakankamai įrodymų, kad finansinėje atskaitomybėje nėra reikšmingų netikslumų, atsiradusių dėl apgaulės, kitokių neatitikimų ir klaidų. Remdamiesi atliktu auditu, mes galime pagrįstai pareikšti savo nuomonę:

3.1. Kaip nurodyta ataskaitos 4 dalyje, Kultūros ministerijos 2002-01-01 išlaidų sąmatų vykdymo balanse (valdymo lėšų) 2001-01-01 "Likutis metų pradžioje" skiltyje nebuvo nurodyta 18,3 tūkst. Lt "Atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis" suma (160 sąskaita, 19 eilutė) ir neteisingai nurodyta 34,1 tūkst. Lt suma "Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais" (178 sąskaita, 25 eilutė). Į 34,1 tūkst. Lt sumą įskaitytos 18,3 tūkst. Lt lėšos, pervestos Kultūros atašė užsienyje išlaikymui. Kultūros Ministerija 2001 metų suvestinėje finansinės atskaitomybės Turto trūkumų ir nuostolių apyskaitoje (forma Nr.12) neteisingai parodė 27,5 tūkst. Lt (turėjo būti parodyta 26,0 tūkst. Lt) trūkumų ir nuostolių dėl grobstymo nuo metų pradžios sumą, kadangi turto trūkumų ir nuostolių apyskaitoje (forma Nr.12, centralizuotos lėšos) neteisingai parodyta 24,3 tūkst. Lt (turėjo būti - 22,8 tūkst. Lt) trūkumų ir nuostolių dėl grobstymų nuo metų pradžios suma.

3.2. Kaip išdėstyta ataskaitos 5 ir 8 dalyse, 2001 metais inventorizuojant ilgalaikį turtą, Kultūros ministerija neįrašė į inventorizacijos aprašą ilgalaikio turto (pirties) naują

paskirt į atitinkančiu pavadinimu, aprašuose nurodė ne visus privalomus rekvizitus, sudarė ne visus tarpusavio atsiskaitymų skolų suderinimo aktus. Ministerijoje nesprenžiamas klausimas dėl įsisenėjusių (nuo 1997-1998 metų) debitorinių įsiskolinimų likvidavimo, nepakankama sutarčių dėl nuomos panaudos pagrindais suteiktų negyvenamųjų patalpų galiojimo terminų kontrolė.

3.3. Kultūros ministerijos suvestiniame balanse už 2001 metus finansinio turto likutis sumažintas dalinio įnašo suma (27,9 tūkst. Lt), tai yra, finansinio turto likutis 2002-01-01 turi būti ne 43788,9 tūkst. Lt (kaip atvaizduota Ministerijos suvestiniame balanse), o 43816,8 tūkst.Lt.

3.4. Kultūros ministerija nepasinaudojo savo, kaip viešosios įstaigos "Trakų festivalis" dalininko teise (dalinis įnašas 15, 0 tūkst Lt) ir iki 2002-06-11 nesikreipė į teismą dėl visuotinio viešosios įstaigos "Trakų festivalis" susirinkimo sušaukimo. Kadangi daliniai įnašai viešųjų įstaigų dalininko kapitalui suformuoti nėra apskaitomi Kultūros ministerijos finansiniame turte (6 ataskaitos dalis), mūsų nuomone, tai gali turėti įtakos ištraukiant Ministeriją iš kreditorių sąrašus, paskelbus bankrotą viešajai įstaigai "Trakų festivalis".

4. Mūsų nuomone, išskyrus 3.1., 3.2., ir 3.4, pastraipose nurodytų dalykų galimą poveikį, Kultūros ministerijos finansinė atskaitomybė pateikia tikrą ir teisingą 2001 metų finansinės padėties vaizdą pagal Lietuvos Respublikoje finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus.

5. Mes atlikome Kultūros ministerijos vidaus kontrolės, finansinės kontrolės ir vidaus audito sistemų auditą. Vidaus audito sistema vertinama patenkinamai. Dėl priežasčių, išvardintų ataskaitos 1, 2, 3, 10, 11.1, 11.2. ir 11.3 dalyse, Kultūros ministerijoje 2001 metais nebuvo užtikrinta programų tikslų ir uždavinių vykdymo visais lygiais vidaus kontrolės sistema bei finansinė kontrolė.

6. 2001 metų Kultūros ministerijos strateginiame veiklos plane numatyti kiekybiniai vykdomų programų uždavinių vertinimo kriterijai, nurodantys tik paslaugų ar prekių apimtį. Strateginiame plane nėra numatytų kokybinių (kurie atsakytų į klausimą, kaip gerai buvo suteiktos paslaugos, nurodant vartotojų pasitenkinimą, išsamumą ir atitikimą paslaugų standartams) ir išlaidų efektyvumo (kurie apibūdina darbo rezultatų ir sunaudotų išteklių (išlaidų) santykį) vykdomų programų uždavinių vertinimo kriterijų.

7. Į 2001 metų Kultūros ministerijos strateginį planą nėra integruotos ir ministerijos audito tarnybos nebuvo vertinamos programos, vykdomos ministerijos valdymo sričiai priskirtų nacionalinių institucijų: Kultūros vertybių apsaugos departamento, Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, Lietuvos aklųjų bibliotekos, Lietuvos nacionalinio muziejaus, Lietuvos dalies muziejaus, Valstybinio M. K. Čiurlionio muziejaus, Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro, Lietuvos nacionalinio dramos teatro ir Lietuvos nacionalinės filharmonijos.

8. Mes atlikome asignavimų naudojimo “Tarptautinių kultūros ryšių plėtra” ir “Visuomenės informacinis aprūpinimas” programoms vykdyti auditą. Kaip išdėstyta ataskaitos 10, 11.1., 11.2. ir 11.3. dalyse, mūsų nuomone, Kultūros ministerija nepakankamai kontroliavo ir analizavo 2001 metų programų vykdymui skirtų biudžeto asignavimų panaudojimą:

8.1. Ministro įsakymu nebuvo paskirti atsakingi darbuotojai už 2001 metų programų vykdymo kontrolę, nebuvo vykdomas 2001-05-09 kultūros ministro G. Kėvišo įsakymu Nr. 161 patvirtintas valstybės valdymo tobulinimo darbo grupės veiklos planas;

8.2. 2001 metais Kultūros ministerijoje nebuvo nustatytos tvarkos, kurias ministerijos struktūrinis padalinys kontroliuoja ir analizuoja 18.01. ir 19.01. programos vykdymui atskiriems projektams (leidybos, viešųjų įstaigų vykdomiems projektams) skirtų biudžeto asignavimų panaudojimą;

8.3. Kultūros ministerijos sudarytose sutartyse su atskirų projektų vykdytojais nėra numatytų straipsnių, kurie konkrečiai nurodytų Ministerijos struktūrinius padalinius ar darbuotojus, atsakingus už asignavimų, skirtų pagal sutartis, panaudojimo ir projekto vykdymo kontrolę, bei ataskaitos turinio įvertinimą;

8.4. Leidyklos, viešosios įstaigos ir kiti 18.01. ir 19.01. programų atskirų projektų vykdytojai už gautų asignavimų panaudojimą atsiskaito Ministerijos buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriui, pristatydami biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą (forma 2, išlaidų straipsnis 1.1.3.30.). Nenustatyta tvarka, kuria Ministerijos struktūrinis padalinys kontroliuoja ir analizuoja projektų vykdytojų pateiktą informaciją apie faktinį lėšų panaudojimą.

9. Kaip išdėstyta ataskaitos 1, 5 ir 11.3. dalyse, 2001 metais Kultūros ministerijos ilgalaikis turtas (pirtis) buvo naudojamas asmeniniams darbuotojų poreikiams. Jos išlaikymo išlaidos dengiamos iš programos 19.01. “Visuomenės informacinis aprūpinimas”, išlaidų klasifikacija “Centrinės institucijos”(kodas 08.09.01.), tai yra, valdymui skirtų lėšų. Mūsų nuomone, 2001 metais Ministerija programos 19.01. valdymui skirtas lėšas panaudojo netaupiai ir neefektyviai.

10. Kultūros ministerijoje biudžeto išlaidų apskaita ir atskaitomybė organizuota pagal valstybės funkcijas ir 2000-12-29 Finansų ministro įsakymu Nr. 352 patvirtintą valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją, o ne pagal programų tikslus, uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti. Mūsų nuomone, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos formoje Nr. 2 išlaidos 18.01. ir 19.01. programai vykdyti neatspindi jų įvykdymo rezultatų ir neatsako į klausimą, ar nustatyti tikslai pasiekti mažiausiomis sąnaudomis.

Finansinio audito 5-ojo departamento
direktorė

Daiva Bakutienė

Vyresnioji kontrolierė

Rita Keniausienė

Kontrolierė

Aldona Čaplikienė

Su ataskaita susipažinau:

Lietuvos Respublikos Kultūros ministrė

Roma Dovydenienė

Lietuvos Respublikos Kultūros
ministerijos buhalterinės apskaitos ir
atskaitomybės skyriaus vedėja, vyriausioji
buhalterė

Violeta Vasiljevienė